Revistă de analiză şi informaţie culturală

Asociația Ecologică a Oamenilor de Știință și Artă ECOSTAR21

CULTURA Vâlceană

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XIII • Nr. 178 • iunie 2021 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

- SALONUL NAȚIONAL DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ „ROTONDA PLOPILOR APRINȘI“... Simona Maria KIS ..... pag. 1
- ROTONDA PLOPILOR APRINȘI... pcickirdan ..... pag. 2
- OMAGIEREA POETULUI GEORGE ȚĂRNEA Ov. Cr. DINICĂ ..... pag. 2
- DIRIJORUL MODEST CICHIRDAN AR FI ÎMPLINIT, PE 13 APRILIE, 80 DE ANI! Simion PETRE ..... pag. 3
- MIHAI SPORIȘ - PETRE CICHIRDAN ȘI LUPA CAPITOLINĂ Constantin ZĂRNESCU ..... pag. 4
- SUBTILIZAREA/CONFISCAREA LUI DUMNEZEU... Iulian BITOLEANU ..... pag. 4
- PREOTUL VREDNIC DE POMENIRE DUMITRU SANDU - JIBLEA NOUĂ Mircea VASII ..... pag. 5
- ESPERANTISTUL IONEL ONEȚ - 65 C. ZĂRNESCU ..... pag. 5
- COLEGIUL NAȚIONAL „ALEXANDRU LAHOVARI“ - 130 DE ANI... Gheorghe PANTELIMON ..... pag. 6
- SOCIETATEA DE LECTURĂ VOINEASA - 1906 Pr. Nicolae MOGA ..... pag. 6
- TRECUT ISTORIC ROMÂNESC... Constantin MĂNESCU-HUREZI ..... pag. 7
- AM FOST ELEVUL LUI TEODOR GEANTĂ Petre CICHIRDAN ..... pag. 8
- CULCUȘUL UNUI LEU SAU DESPRE OLTENIA... +Părintele Episcop Macarie DRĂGOI ..... pag. 9
- DESPRE PRIMA CUPĂ LA FOTBAL... Tanța TĂNĂSESCU ..... pag. 10
- BLAGA, DIMENSIUNE A CONȘTIINȚEI ROMÂNEȘTI Constantin GEANTĂ ..... pag. 10
- TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR Lenontina RUS ..... pag. 10
- ICOANE MIRACULOASE Arhim. Veniamin MICLE ..... pag. 11
- TUDOR VLADIMIRESCU ȘI ȚINUTURILE VÂLCENE Zenovia ZAMFIR ..... pag. 12
- „VENIȚI: PRIVIGHETOAREA CÂNTĂ!“ Tudor NEDELCEA ..... pag. 13
- EMIL CIORAN Cristian Ovidiu DINICĂ ..... pag. 14
- BESTIA NEAGRĂ Puiu RĂDUCAN ..... pag. 14
- CONCURS INTERNAȚIONAL DE POEZIE Marian ILIE ..... pag. 14
- CERCUL DE LA RÂMNIC: „ROMÂNIA, GRĂDINA MAICII DOMNULUI“ Mihai SPORIȘ ..... pag. 15
- LACRIMILE MELE Elena MANDA ..... pag. 15
- SCRIITORUL AL. FLORIN ȚENE A FOST PREMIAT... Lucreția CARAIMAN ..... pag. 15
- UNDE A AJUNS DANSUL - BALETUL MODERN! Simion PETRE ..... pag. 16

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

SALONUL NAȚIONAL DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ „ROTONDA PLOPILOR APRINȘI” EDIȚIA A X-A

Simona Maria KIS

Miercuri, 09 iunie, în scuarul Mihai Eminescu din incinta Arhiepiscopiei Râmnicului s-a desfășurat deschiderea Salonului Național de Literatură și Artă intitulat „Rotonda Plopilor Aprinși” care pe lângă evenimentul cultural anual, de mare atracție în cultura vâlceană și națională românească, anul acesta, a fost dedicat Mitropolitului Bartolomeu Anania sărbătorit la un centenar de la naștere.

Președintele executiv al Salonului, scriitorul Ioan Barbu (Președinte de onoare-Acad. Mihai Cimpoi) a deschis Salonul dând cuvântul Înalt Preasfințitului Varsanufie - Arhiepiscopul Râmnicului.

ÎPS Varsanufie: - Doamnă vicepreședinte a Consiliului Județean, onorat auditoriu. Cuvântul meu de astăzi se intitulează: *Salonul Național de Literatură și Artă „Rotonda Plopilor Aprinși” și Festivalul cărții la Râmnic - timpul prielnic pentru hrană dorită sufletului*...Mai întâi dați-mi voie să vă urez *Bine ați venit* în Arhiepiscopia Râmnicului, în acest centru eparhial. Ne bucură în mod deosebit acest prilej de a ne întâlni cu domniile dumneavoastră în această zi.

Organizarea Salonului Național de Literatură și Artă „Rotonda Plopilor Aprinși” a Festivalului Cărții la Râmnic constituie un fericit prilej pentru redescoperirea Olteniei de sub munte drept un spațiu cultural în a cărui dezvoltare un loc important îl ocupă recunoașterea sa drept Capitală a tipografilor. Festivalul cărții prilejuiește descoperirea și cultivarea talentelor literare și afirmarea în epoca digitală a unor apariții editoriale foarte serioase.

Cartea a fost primită în mediul cultural românesc drept hrană dorită sufletului (...), drept îmbelșugare, după cum arată inscripția așezată la intrarea în Biblioteca Mânăstirii Hurezi. Această casă a cărților înființată de Sf. Constantin Brâncoveanu semnifică o valorificare științifică a circulației cărților, a reușit să reconstituie atmosfera de dragoste și întrajutorare în păstrarea unității de credință nu numai pentru evlaviosul neam al patriei noastre, ci și pentru alte neamuri înrudite cu noi, după aprecierile voievodului Matei Basarab. (...)

Pravila de la Govora, Evanghelia, Apostolul, Ceaslovul, Mineele vieții sfinților tipărite în ținutul binecuvântat al Vâlcii au circulat și în celelalte spații românești pătrunzând în conștiința preoților și credincioșilor.

În bibliotecile mânăstirești se aflau, de asemenea, manuscrise de istorie bisericească și morală, literatură ascetică ... apărute în Țara Românească și Moldova, dar și la Paris, Moscova, Veneția, Lvov, Kiev... Totodată aici se găseau ediții bilingve ale operelor Sfinților Părinți, scriitorilor bisericești: Origen, Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigore de Nazianz, Sfântul Maxim Mărturisitorul... precum și fondul ideologic teologic cu care s-a lucrat la Biblia din 1688, cele șase volume din Biblia sacra polyglotta tipărită în șase limbi la Londra; Lexiconul limbii grecești, Lexiconul Graeco latinum (...)

Doar la Mânăstirea Hurezi la sfârșitul secolului al XVIII-lea se găseau 392 de volume dintre care 115 românești, 110 grecești, 97 greco-latine, 39 slavone, 13 greco-arabe, 6 greco-latino arabe, 4 latine, 4 greco române și câte un exemplar german, arab, georgian, dar și un Lexicon în șapte limbi. (...)

Organizarea Salonului Național de Literatură și Artă „Rotonda Plopilor Aprinși” și a Festivalului Cărții la Râmnic reprezintă un context prielnic dezvoltării actului cultural autentic împotriva tendinței deja recunoscută a unei hibridizări culturale favorizate de culturi translocate datorită migrației. Este nevoie de redescoperirea persoanei autorului, el însuși purtător și promotor al bogăției culturale și spiritual, fapt pentru care ne bucură în mod deosebit că această ediție a Salonului Național de Literatură și Artă a fost dedicată vrednicului de pomenire Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania care era de loc din ținutul binecuvântat de Dumnezeu al acestei Eparhii cu prilejul centenarului nașterii sale.

Folosul din plin al întîlnirii noastre este să înțelegem că persoana umană își caută lumina și taina în Dumnezeu și sporește continuu în ele prin comuniune și reflecție iubitoare la Dumnezeu, pentru că este ea însăși o lumină într-o taină virtuală, o lumină și-o taină menite să sporească veșnic în Dumnezeu... Felicitând încă odată organizatorii vă dorim ca timpul petrecut în acest scuar din Centrul Eparhial al Arhiepiscopiei să fie un timp al sporirii în cunoaștere, dar și un timp al comuniunii în care să descoperim bogăția darurilor împărtășite de bunul Dumnezeu în mintea și sufletul tuturor ostenitorilor pe tărâmul culturii.

*

„La invitația domnului Ioan Barbu, președintele Salonului Național de Literatură și Artă, au rostit alocuțiuni doamna Andra Bică, Vicepreședinte al Consiliului Județean Vâlcea, domnul ambasador Mircea Perpelea, domnul Nicolae Dinescu, Președintele UZPR Vâlcea, scriitori și critici literari.

În perioada 9-13 iunie, municipiul Râmnicu Vâlcea va fi încă o dată „Capitala cărții, literaturii și artelor vizuale, prin prezența unor scriitori, editori, artiști plastici, jurnaliști, distinși oameni de cultură din județ, dar și din țară.” (Arhiepiscopia Râmnicului)

În cadrul întâlnirii de deschidere a Salonului, președintele executiv al acestuia, Ioan Barbu, a înmânat cinci premii unor personalități reprezentative pentru județul și municipiul nostru.

Marele Premiu pentru Cultură „Prof. Univ. Dr. Pompiliu Manea” a revenit ÎPS Varsanufie pentru sprijinul acordat fenomenului cultural vâlcean și pentru tot

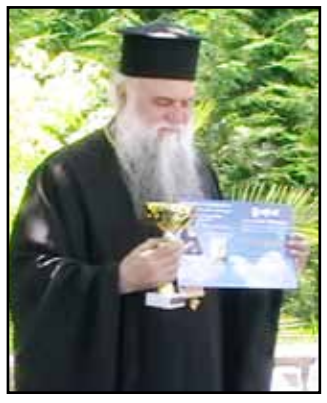

ce a construit în perioada de când a fost întronat la Arhiepiscopia Râmnicului (ziarele noastre de cultură Intol Press îl felicită și îi dorește și mai multe succese, că le merită pe deplin!).

Premiul „Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania" pentru Excelență în Cultură s-a acordat: domnului Constantin Rădulescu, președintele C.J. Vâlcea (care a făcut cel mai mult, a subliniat Ioan Barbu, „dintre toți președinții C.J." pentru cultura vâlceană; a dotat B.J. cu o „modernă tipografie"); domnului primar Mircia Gutău (pentru sprijinul permanent acordat culturii scrise - este președintele de onoare al Forumului Cultural al Râmnicului din anul 2004); și domnului director al B.J. Vâlcea, Remus Grigorescu. Premiile domnilor Constantin Rădulescu și Mircia Gutău au fost înmânate doamnei Andra Bică, respectiv domnului Remus Grigorescu.

Trofeul Cerurile Oltului - „Râmnic 633" Cartea Anului (2020, 2021) a fost oferit doamnei Ana Calina Garaș pentru romanul „Daci nemuritori".

Să mai amintim că ÎPS Varsanufie și scriitorul Ioan Barbu au primit Diplome de Excelență însoțite de mici daruri de la Ambasadorul României în Albania, Mircea Perpelea, fost prefect de Vâlcea și un excelent colaborator în cercetarea științifică, al cadrelor tehnice din Județul Vâlcea, din aparatul de conducere județean, al tineretului, înainte de anul 1989...

În sala de conferință a Bibliotecii Județene, unde a continuat Gala Premiilor Salonului Național de Literatură și Artă, ediția a X-a, s-au acordat în continuare următoarele premii: Premiul „OPERA OMNIA" pe anul 2021 și Premiul de Excelență al editurilor „TipoMoldova" și „Antim Ivireanul"; Premiul „Alex Bucur – carte pentru copii și tineret"; Premiul „Alex Parolea Moga" pentru jurnalism; Premiul CLIO „Aurelian Sacerdoțeanu" Decernarea Trofeului „CERURILE OLTULUI": Debut – Poezie și Proză; Publicistică și eseu și a PREMIILOR SPECIALE ale revistei „Rotonda Valahă", editurilor TipoMOLDOVA Iași și „Antim Ivireanul", precum și ale și Filialei Vâlcea a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România. Laudatio – Scriitorul Ioan Barbu, președintele Comitetului de acordare a premiilor.

Trofeul „Cerurile Oltului" Premiul Special al UZPR Filiala Vâlcea a fost oferit domnilor: Sorin Barbu, Gheorghe Pantelimon, Mihai Sporiș și Petre Cichirdan. Din păcate nu cunoaștem destinatarii celorlalte premii...

ROTONDA PLOPILOR APRINȘI-RÂMNICU VÂLCEA,2021
SIMPOZION „GEORGE ȚĂRNEA 75"

La Biblioteca Județeană din Râmnicu Vâlcea s-a desfășurat a patra zi a Festivalului Rotonda Plopilor Aprinși, 2021. O zi dedicată poeziei, poetului vâlcean George Țărnea, a cărui statuie, mărime naturală, în bronz, tronează de câțiva ani (2008) în parcul Mircea cel Bătrân fiind realizată de sculptorul Segiu Săliște. Moderatorul Ioan Barbu a explicat auditoriului format numai din scriitori români din țară și din Rm Vâlcea, că sculptorul a dorit un soclu mult mai înalt, care să-i dea măreția dorită... cuvenită. Lipsa fondurilor a așezat lucrarea la nivel pietonal, făcându-se adesea comparație cu statuia lui Eminescu din Canada, Montreal, așezată la nivelul trotoarului. O modă a sfârșitului de secol XX, când statuile trebuiau să se „miște" printre oameni!...Să fim sinceri până la capăt, Eminescu da la Montreal, a fost comparată (statuia) cu Elena Ceaușescu în ...capot (noi nu ne-am permis gluma asta prostească, dar ea a circulat...)! Și G. Țărnea, în bronz, din Parcul Mircea cel Bătrân, a fost comparat cu consilierul pe cultură, corespondentul Radio București, de la CJ Vâlcea perioada Ion Câlea.

Actuala lucrare este așezată pe locul statuii (sau posterului pe tablă) a sculpturii sovietice *Noi transformăm săbiile în pluguri* (prezentă și astăzi în fața ONU și fixată în 1957). Lucrare teribilă având numele unui verset al Bibliei, Vechiul Testament, capitolul teribilului (sic!) prooroc Isaia (iată, de când tronează în lume ideile lui V.I.Lenin...). Dar să nu uităm, pe acest loc s-a aflat în interbelic statuia în mărime naturală a lui I. Gh Duca, desigur, pe un soclu înalt!

O zi minunată în care poeți de calibru au citit din creația proprie sau poezii închinate lui George Țărnea (vezi pe www.culturaarsmundi.ro, Video Arhiva, recitalul acestor poeți (la titlul „Poeții României îl omagiază pe George Țărnea - Rotonda Plopilor Aprinși, 2021"). Apoi s-au deplasat la statuia lui George Țărnea unde au depus coroane de flori și s-au fotografiat (vezi articolul următor semnat de Ov. Cristian Dinică).

pcickirdan

Ov. Cr. Dinică

Emil Lungeanu

Nicolae Nistor

Mihaela Aionesei

Emilia Dănescu

Ilie Gorjan

Iuliana Dinu

Vilia Banța

Ion Drăghici

Evelyne Croitoru

Dumitru Sârghie

Elena Drăghici

Andreea Cristea

Mihai Antonescu

OMAGIEREA POETULUI GEORGE ȚĂRNEA

În cadrul Salonului Național de Literatură și Artă „Rotonda Plopilor Aprinși", ediția a X-a, cea de-a patra zi a fost dedicată poetului Georgea Țărnea. Eseul ,'George Țărnea - 75''prezentat de Ioan Barbu a ilustrat personalitatea poetului cu prețuire și devotament în memoria omului creator și a bonomiei sale. Omagirea poetului a continuat cu recitaluri susținute de participanții la această ediție a salonului și anume Mihaela Aionesei, Emil Lungeanu, Elena Drăghici, Evelyne Maria Croitoru, Andreea Melania Cristea, Iuliana Dinu, Emilia Dănescu, Ilie Gorjan, Ion Drăghici, Dumitru Sârghie care au dat contur imaginii poetului prin incursiuni lirice în opera acestuia dar și cu creații proprii. Au participat și poeții vâlceni Nicolae Nistor și Cristian Ovidiu Dinică.La statuia poetului din parcul Mircea cel bătrân a fost aprinsă candela și depusă coroana de flori de către poeta Mihaela Aionesei și cel ce este mentorul și prietenul scriitorilor participanți la manifestare, Ioan Barbu, moment deosebit păstrat în memoria noastră vie dar și a fotografiilor.

Ov. Cr. DINICĂ

DIRIJORUL MODEST CICHIRDAN AR FI ÎMPLINIT, PE 13 APRILIE, 80 DE ANI!

În urmă cu un an de zile a încetat din viață dirijorul Modest Cichirdan, funerarile având loc la Cimitirul Bellu în 20 iulie 2020. Pe 13 aprilie 2021 maestrul ar fi împlinit 80 de ani.

S-a născut pe 13 aprilie 1941 în orașul Lipcani, județul Hotin, în 1944, 19 martie, fiind evacuat la Râmnicu Vâlcea împreună cu familia, din Basarabia care făcea parte din Regatul României și care urma să intre sub ocupație sovietică. Școala primară și liceul le urmează la Râmnicu Vâlcea. Între 1961 și 1966 urmează cursurile Conservatorului „Ciprian Porumbescu" din București la catedra de contrabas condusă de prof. Iosif Pruner, asistat de prof. I. Cheptea.

1967 - 1972 se află în Timișoara ca instrumentist la Filarmonica „Banatul", din 1969 conducând Orchestra de Cameră, cu care are concerte în țară și străinătate. Se pregătește pentru activitatea de dirijat cu Remus Gergescu (Timișoara) și Mircea Cristescu (București). Din 1972 (după un concurs de doi ani) îl găsim ca dirijor prim, apoi și director, la Filarmonica din Botoșani cu care obține rezultate remarcabile, surprinzătoare, recunoscute de specialiști, creându-și un mare renume, și, dirijând în paralel toate marile ansambluri simfonice ale țării, dar și din străinătate...

Din 1984 este numit dirijor și director al Filarmonicii din Craiova, continuând munca plină de succes, de ani de zile, a dirijorului Teodor Costin. În 1988 înființează Orchestra de Cameră „Ars Mundi" a Filarmonicii „Oltenia" din Craiova. În 1992 este numit și director al Operei din Craiova (fost Teatru Liric).

În anul 2003 Modest Cichirdan este numit, pentru un an, dirijor al orchestrei europene, Karmelos, executând pe parcursul acestui an turnee europene... Pe 13 noiembrie 2009, la Craiova, are loc a XXXVI-a ediție a Festivalului „Craiova Muzicală" la care concertul de deschidere a fost încredințat dirijorului Modest Cichirdan.

Despre dirijorul Modest Cichirdan poetul Felix Sima scrie în cartea sa „Călători prin Vâlcea. De la Paul de Alep la Î.P.S. Gherasim Cristea, 1653-2014", Editura „Bibliostar", 2015. Am dat succinct o parte din datele biografice ale dirijorului Modest Cichirdan, acum la un an de la decesul său, dorind să aduc la cunoștiința admiratorilor săi și o parte necunoscută din viața artistică a acestui valoros om de cultură vâlcean pe care eu l-am considerat toată viața model de devenire în viață, unul dintre marii dirijori români, un om de o cultură muzicală, dar și enciclopedică, deosebită și unul dintre talentații graficieni! vâlceni ai deceniului 1950 - 1960! Un desenator și acuarelist ...desăvârșit, unic la anii săi. De aceea ilustrăm acest articol cu câteva lucrări executate de Modest și aflate în colecția familiei...

Pe „Cultura Ars Mundi", revista noastră on line, care, încă, îl păstrează pe Modest ca director onorific, revista purtând denumirea aceasta în amintirea orchestrei de cameră înființată de el, „Ars Mundi", în Craiova-1988, am postat fragmente din concertul maestrului cu Preludiu la opera „Parsifal" de Richard Wagner, din cadrul Festivalului „Craiova Muzicală" Ediția XXXVI... Intrarea la secvența sonoră se poate face pe You Tube la adresa „Parsifal de Wagner - dirijor Modest Cichirdan" sau pe www.culturaarsmundi.ro, butonând Video Arhiva de pe acest site.

Mai atașăm două fragmente din articole publicate de Radio România II în 2003 și de ziarul „Cultura vâlceană" în luna noiembrie-decembrie 2009

*

EMISIUNEA DE RADIO: CORESPONDENȚE SPIRITUALE

Joi 26 iunie 2003, pr.2, orele 15,31

„UN CONCERTO PER L'EUROPA"

În cadrul manifestărilor muzicale - „Un concerto per l'Europa" - celebra formație orchestrală Karmelos-orchestra - a susținut șapte concerte, la Viena, Praga, București, Zagabria, Lubliana, Tirana și Gorizia. Ansamblul este format din cei mai dotați tineri instrumentiști din Italia - violoniști, violiști, celiști și contrabasiști; de data aceasta, ea a fost condusă de maestrul Modest Cichirdan, al cărui nume s-a legat, mai ales, de activitatea filarmonicilor din Craiova și Botoșani. La „Sala mică a Palatului" din București, orchestra, condusă cu o uimitoare măiestrie, s-a bucurat de un binemeritat succes. Am admirat calitatea sonorităților, accentuatul simț al stilurilor, construcția solidă a edificiului sonor și, nu în ultimul rând, evidențierea expresivă a polifoniilor conturate. S-au reliefat interpretările unor creații de Vivaldi, Rossini, Dvorak, Haydn; în ceea ce privește muzica lui Haydn este cazul să evidențiem excelenta colaborare dintre celistul parizian - Allain Menwer - și Modest Cichirdan; s-a tălmăcit, la un înalt nivel artistic, Concertul nr.1 în do major de Haydn, acompaniamentul, foarte expresiv, vibrând în consonanță cu tonul nobil, tehnica stăpânită cu fermitate și pronunțata sensibilitate a solistului, ce-mi amintește de tulburătorul Mainardi... în același concert mi s-a interpretat Suita Codex Caioni - ce are la bază vechi melodii din Transilvania secolului al 17-lea, culese de neorenascentistul român Ion Căianu. Pentru a... mia oară!.... de data aceasta, muzicienii italieni, conduși, minunat, de Modest Cichirdan, mi-au tălmăcit popularul opus, care pune-n lumină, continuitatea și originalitatea muzicii din Ardeal. (Piesa s-a cântat, mult, în țară, în cele două Americi și în Asia). În partea a doua a manifestării s-au impus opusurile create de Golob (Slovenia), Simoni (Albania) și losipovici (Croația), concepute într-un atrăgător neoclasicism. A fost un „Concert al popoarelor" și mi-am adus aminte de cuvintele lui George Enescu: „Menirea sfântă a muzicii este să stingă urile, să potolească patimile și să apropie inimile într-o caldă înfrățire"...

Doru POPOVICI

MODEST CICHIRDAN A DESCHIS FESTIVALUL „CRAIOVA MUZICALĂ"

« ...

Eveniment de valoare culturală majoră, pentru muzica interpretativă românească, pentru Oltenia noastră, la Craiova, capitală a „Valahiei mici", dirijorul de origine vâlceană Modest Cichirdan a deschis Festivalul de muzică „Craiova Muzicală" cu un concert memorabil alături de orchestra Filarmonicii oltene și de solistele Cristina Angelescu și Ioana-Cristina Goicea (ambele vioară), interpretând Preludiu la opera „Parsifal" de Richard Wagner; Concertul în Re minor pentru două viori de J.S. Bach și Simfonia Fantastică, de Hector Berlioz, iată, un veritabil eveniment musical, de zile mari, o revenire spectaculoasă a dirijorului vâlcean, după trei ani, pe scena Filarmonicii oltene...

În eleganta sală a Filarmonicii craiovene: Wagner, Bach și Berlioz au deschis Festivalul „Craiova Muzicală", sub bagheta dirijorului, până nu demult în activitate în fruntea acestui eminent colectiv muzical, permanent în atenția marilor ansambluri europene, Modest Cichirdan, reușind un remarcabil eveniment muzical... Ediția a XXXVI-a, a celebrului festival, încununează o amplă perioadă de exercitiu artistic în domeniul muzicii culte, anul acesta, prin concertul inaugural, dar și al celorlalte concerte, dorindu-se o relansare a acestei nobile arte specifică armoniei sonore...

Craiova, prin Filarmonica sa, prin monumentele pe care le are în patrimoniu, grija față de ele, cu o sală la nivel european, cu artiști interpreți așișderea se aliniază la înaltul exigențelor europene, reprezintă un punct de atracție mondial...

Concertul din ziua de vineri, 13 noiembrie, a confirmat pretenția artistică expusă mai sus, lucrarea executată în deschidere, „Parsifal", compozitor Richard Wagner, fiind executată la exigența pe care și-ar fi dorit-o însuși marele compozitor care a dat numele Festivalului de la Baireuth, unic în vederea reliefării acestui titan al muzicii germane...

Modest Cichirdan, cunoscând bine lucrarea a dirijat această capodoperă a muzicii universrsale, fără partitură, a stapânit-o, a savurat-o, a transmis sălii siguranța trăitorului, aici, pe malul Jiului, siguranța atmosferei viabile pe Câmpia Nibelungilor, valea Rihnului, pădurii Nopților valpurgice, înscriind interpretarea într-o veritabilă solie a egalității dintre nația noastră și cea germană... Cornii, instrumentele de suflat esențiale în această lucrare, corzile de mare sensibilitate, violoncelele, s-au contopit într-o armonie de toată eleganța, splendoarea, de toată sensibilitatea, inducând în mulțimea de admiratori melomani din această sală a evenimentelor muzicale de rafinament artistic, una dintre marile trăiri pe care ți-o poate transmite această pagină unică de muzică de-a dreptul...divină! » (Fragment din articolul MODEST CICHIRDAN A DESCHIS FESTIVALUL „CARAIOVA MUZICALA", Cultura vâlceană, Nr 22-24, noiembrie – decembrie, 2009)

Simion PETRE

SC Perfect ArgBuild SRL
• Construcții • Vânzări imobiliare
• Formare profesională
perfectargbuild@gmail.com

SC AS FORMARE SRL
• Furnizor de formare profesională
Râmnicu Vâlcea, str. Calea București, nr. 265G, județul Vâlcea, as.formare@gmail.com

ASOCIAȚIA SOCIOPROFESIONALĂ TSPR
• Furnizor de formare profesională și servicii sociale, Telefon: 0744658748

MIHAI SPORIȘ - PETRE CICHIRDAN ȘI LUPA CAPITOLINĂ

Constantin ZĂRNESCU

Scriu aceste rânduri sub presiunea și graba unor evenimente intime, în preajma călătoriei la Paris, la ramura franco-română a familiei: Anita, Maria-Maya, Chira-Chiralina și Anthony. Totul e în regulă, însă istovitor; vaccinul, testele, analizele; o carte de 714 pagini, introdusă în tipar; pachete, cumpărături...

Și, în această minunată efervescență, am citit, noaptea, cu pixul, ciornele și note, un volum de istorie, nu *recentă*, ci mai întâi antică și pre-antică, exhaustivă, despre pre-români, străromâni, adică despre strămoși, intitulată: ROMA MILENARĂ, O PROBLEMĂ ASTĂZI?, de dl. Mihail Sporiș; un important eseist, reporter, autor de note de călătorii, în Europa, poet și pamfletar, atunci când e vorba de excesele istoricilor contemporani, ale unor politicieni-ideologi ai interminabilelei noastre tranziții.

Dl. Mihai Sporiș este scriitor, așadar un practicant al genurilor literare, de *formație științifică: energetician*; de unde și calitatea importantă, *științifică*, a demersurilor sale.

Cartea *Roma milenară, o problemă astăzi?* (Ed. Intol Press, Râmnicu Vâlcea, 2021) este prefațată și imprimată de Petre Cichirdan, redactorul-șef al revistei „Cultura vâlceană"; și în același timp al revistelor „Forum" și „Povestea vorbii". Editorialist al celei mai citite publicații, chiar și în spațiul nord-carpatic, domnia sa deschide „povestea" unei răni grave, „postrevoluționare": de ce, în *arealul Oltului*, pe drumul trasat de armatele Împăratului Traian (se va numi, în viitor „Autostrada transalutană"), nu se mai pronunță un cuvânt, despre *Romani;* au devenit, după 200 de ani, ostili!...

De ce, în Transilvania, există 150 de statui LUPA CAPITOLINĂ? Și, în arealul nostru subcarpatic nici una? Nu se pot concilia (nu s-a putut) în *mentalul religios* – Maica Domnului cu pruncul în brațe – cu umila *crescătoare și alăptătoare* a doi prunci-pui de lupi, viitori întemeietori eroi?... Cum avem noi, prin secole, se întreabă dl. Mihail Sporiș, universități numite *Almamater*, orașe-capitale, precum *Alma-Ata*? La propunerea fixării *Lupei Capitoline*, pe Calea lui Traian (Calea Sibiului) s-au asociat istorici, profesori, publiciști zonali, submontani-meridionali, care au cerut, pe spațiul *Lupei*, în locul ei, statuia regelui Decebal. Dl. Petru Cichirdan, care va executa viziunea, monumentalistul statuii antice, a reușit să apere acel spațiu sacralizat; și a continuat să o apere și în presă, amintind că sub presiunea unor „forumiști" (cuvânt latin, nu?), primăria sau unii funcționari doseau sau furau *cererile și memoriile* noastre, ale celor din țară.

La invitația Î.P.S. Varsanufie al Râmnicului au fost omagiate personalități ilustre ale Poporului Românesc, pregătind și omagiind *Centenarul Unirii*. De la Pârvan și Iorga, la Cicerone Teodorescu și Dumitru Drăghicescu, până în contemporaneitate, fiind chemați din țară academicieni, ecleziști, filosofi și istorici, precum Ion Aurel Pop, Răzvan Teodorescu, spre ilustrare.

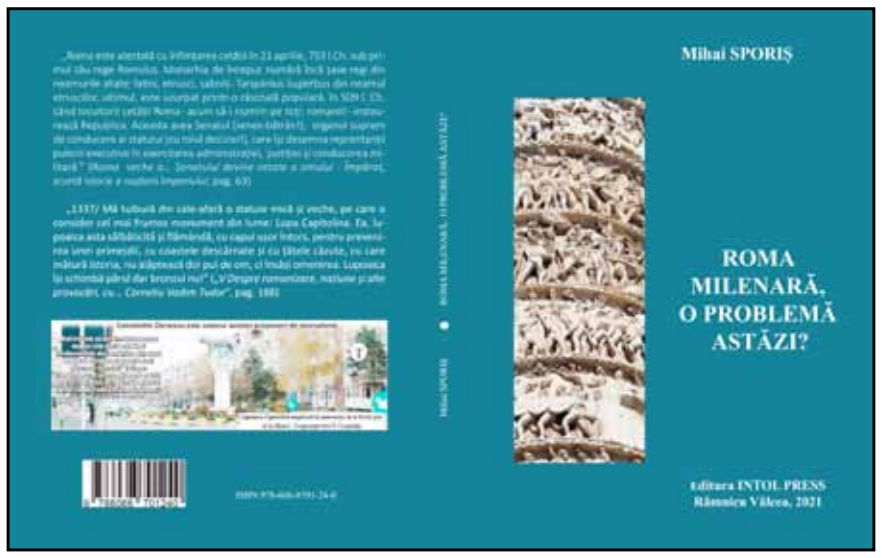

Publicistul Mihail Sporiș descrie, aproape ca un reporter, finalul *Adunării comemorative (atunci: 100 de ani de la Unirea Bucovinei cu Patria-Mamă)*; în care se părea că toți cuvântează!; însă cine *ascultă*? Au fost, atunci limpezite „ocolișurile", „ascunzișurile", „încețoșările". În locul împăcării, concilierii, iată, scoteau capul, la *vedere* (publică!), două *curente*, desigur cum altfel, decât... *ridicole*!: „Ideea dacistă", „Dacismul"; și ideea „romanistă" – „latinitatea".

Capitolul în care dl. Mihail Sporiș reconstituie aceste lucruri, poartă numele: LUPA CAPITOLINĂ LA RÂMNICU VÂLCEA. A confunda *latinitatea cu romanitatea* e puțin spus, revelând că acel *conflict intern* erodează, decisiv, *coloanele identitare* ale Unității noastre. Răzvan Teodorescu a afirmat: „Noi trebuie să vorbim întotdeauna despre cele două trăsături fundamentale ale românilor din acest spațiu: latinitatea și statalitatea! Păstrarea statului!" (Cultura vâlceană nr 143, pag.6, „Mircea cel Bătrân-600 de ani de la mutarea în Împărăția lui Dumnezeu. 1418 – 2018")

Istoricul contemporan bucureștean Ion Scurtu, aflat în Aula (Palatul) Arhiepiscopiei Râmnicului, a conchis și d-sa că „ideea Lupei e bună" (și s-a propus la vot: *vox populi*!). Daciștii, oportuniști, au ripostat, în presă în chip diletant: „punem sub semnul îndoielii cucerirea romană!" Acel curent (mai) avansează teoria, prăpăstioasă și abracadabrantă, că: *latinitatea*, în Dacia, ar fi mai veche decât cucerirea *romană!*... Și că limba dacică ar fi inspirat limba celor veniți din Latium!... *Limba latină este de origine dacă*!... „Progenitură a limbii dace!..."

„Supărat pe cuceritorul roman, inclusiv pe imperatorul Nero, Traian, fiindcă aceia au jefuit Dacia, *Curentul Dacismului* a inițiat și organizat *congrese*, simpozioane, conferințe, ajutați chiar și de unii stăpânitori politici vremelnici, tranzitivi" (afirmă dl. Mihai Sporiș) – vedeți „political corect", în care numai puterea înscăunată *are dreptate*!... Politica, ieșită la alegeri, *poruncește*!...

După martie 2020, deși mesajul, dedicat înălțării *Lupei Capitoline,* în *capitala de munte* a Olteniei noastre – Râmnicu Vâlcea, s-a reluat propunerea; număr de număr, chiar și ca expresivitate – de imagine – *colaj, capitolină*, concepută de dl. Petru Cichirdan; însă nu s-a primit nici un răspuns oficial și nu s-a organizat nici o dezbatere publică!... Deși opinia celor mulți se poate afla, în timp real, grație informatizării rețelelor de comunicare!

Dl. Mihail Sporiș a scris o carte complexă, mitic-poetică, plăcută-poetic la lectură, despre *labirinturile* Romei, „Caput Mundi!... *Mamă* a istoriei *universale*."

*

Acest articol se numește, precum gen literar, o *recenzie*. Din lipsă de timp, alergând la avion, am *văzut Roma Milenară, o problemă astăzi*?, cum spuneau cei vechi, „din zborul păsării". Iată concluzia esențială a autorului: *„Creștinismul*! Născut în Imperiul Roman, este și azi în curentul lui doctrinar, în vatra dacică a românilor. Iată o continuitate a trăirii religioase incontestabilă, considerată neîntreruptă, de la Apostoli. Contestarea *romanizării* noastre din această perspectivă, este caducă".

Am inserat aceste texte pentru a atrage atenția asupra lungului drum străbătut de neamul nostru istoric, din vatra *Daciei romanizate*, până la Statul modern al națiunii române de azi – deloc întâmplător *România*! – „străbătând prin oceanul diversității cu acel invariant al continuității, unul *puternic și nepieritor* în milenii: rom(a)(â)nitatea noastră cu argumentele unei limbi rafinate și al unei credințe, forjate pentru neclintire milenară, tocmai prin vitalitatea lor."

Îmi cer iertare de la editorii volumului și de la cititori! Dimineață, la ora 5, voi fi în „pasărea măiastră, de foc". După analize medicale, privind sângele din urechi, voi lansa, alături de D-na Doina Lemny: volumul de 714 pagini CIVILIZAȚIA VIZUALĂ BRÂNCUȘI.

Voi reveni. *(Va urma)*

SUBTILIZAREA/ CONFISCAREA LUI DUMNEZEU? „ÎN CE CRED CEI CARE NU CRED" - de CARLO MARIA MARTINI ȘI UMBERTO ECO

Iulian BITOLEANU

Profeția lui André Malraux despre secolul al XXI-lea este mai degrabă pesimistă, mai ales că ființăm într-o lume secularizată, tot mai distanțată de Arhitectul universului, egocentrică, axată doar pe puterea umană, aptă a cuceri galaxia, cu un cod moral nebiblic. Așadar, nu un mileniu teist, în care să primeze binele, adevărul și frumosul. Un scriitor de geniu - omis, spre regretul colectiv, de la premiul Nobel, totodată, un savant mondial, poartă un dialog constructiv cu cardinalul Carlo Maria Mar-tini pe o temă esențială - Dumnezeu și credința oamenilor -, fetișizată, în ultima vreme, direcționată către filosofic, agnosticism, ca și cum ar fi rușinos a-l proclama pe Domnul sfătuitorul tău, doctorul sufletelor istovite. În volumul sus-citat (Editura Polirom, 2011), doi faimoși intelectuali italieni comunică prin 8 epistole, la care se adaugă unele comentarii nepersonale, dar avizate, relevând puncte de vedere similare adesea, precum și diferențiatoare.

În prima intervenție, Umberto Eco mixează Apocalipsa lui Ioan cu textele apocrife și reiterează mesajul că ceasul escatologic nu-i departe, argumentând cu omnipotența Fiarei, sărăcia, războaiele, molimele, dramaticele experiențe în oceane, depozitele nucleare, expansiunea iresponsabilă, inimaginabilă a malefi-cului, risipirea zestrei native, asumarea unor acte antibiblice, cumplite ca sinuciderea, drogurile…Dincolo de dubitația înlănțuirii Satanei, a călăuzirii după preceptele Parusiei, se recomandă speranța, încrederea într-un mâine meliorist, dar și prudență în suprasolicitarea canalelor de televiziune, cu ținte care nu coincid cu mentalul echian. Replica teologului/ prelatului - consensuală - sugerează rolul nu tocmai fast, etic al mediei plurale, care își camuflează erorile și plusează expresiv prin descrierea Apocalipsei drept un „recipient cu imagini înfricoșătoare" (p..21).

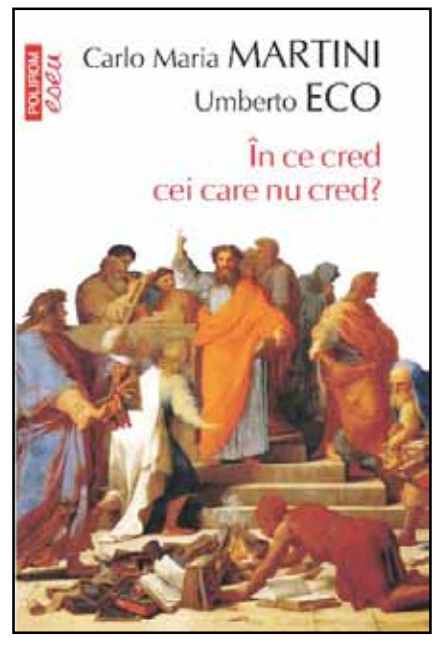

Eco induce un element nou în discuție - omuciderea, păcatul lui Cain - asociindu-l femeii moderne care a refuzat a mai fi o mamă perpetuă, purtătoarea de sarcină cu demnitate. „Steagul vieții (trebuie) să fluture!"- proclamă marele romancier, el însuși cu o infantilitate nu tocmai sublimă - căci „mișcă toate sufletele"(p.29). Aroganța omului de „animal rațional" îi ilimitează potențele, aureolându-l cu statutul de unic proprietar al Terrei, care uită a mulțumi cuiva pentru darurile oferite. Aprobând și chiar augmentând ideea preopinentului, Carlo Maria Martini nuanțează că nașterea unui copil înseamnă un lucru minunat, un miracol al naturii pe care trebuie să-l acceptăm (p.38), de aici și actualizarea îndemnului evangheliștilor de a nu ne teme de cei care ucid trupul, nu și sufletul…(p.40), deoarece - afirma Hristos - „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața!" (Ioan, 14, 6). Dezbaterea se animă prin plonjonul în realitatea imediată care – punctează Eco - aprobă celibatul, smochingul, alcoolul, libertatea de acțiune, exprimare și gândire, inclusiv, blasfemia. Din acest regal ideatic nu lipsesc referințele livrești la Toma D' Aquino, Tertulian, Sf.Augustin, precum evocarea Papei Ioan Paul al II-lea. Pline de substanță și minicapitolele „Bărbații și femeile în viziunea Bisericii" (pp..46-58), „Bise-rica nu împlinește așteptări, ea celebrează mistere"(pp.59-70), „Despre lipsa credinței ca nedreptate"(pp.123-126). Există vreo șansă ca laicul să afle lumina binelui?(pp.71-80). Da, cu condiția să afle de (reperul) Hristos, fie, minimal, ca subiect de povestiri (p.92 ș.u.), să fie mai bun, cel puțin, să aplice iubirea universală, să ofere ajutor celor în momente de cumpănă, să ierte pe aproapele său (p.92).

Reluând interogația-titlu, neadepții unei religii cu epicentru divin ar trebui- conchid învățații italieni-să fie purtători de gânduri pozitive, de iubire (creștină/universală) sau de sentimente favorabile, corecți, drepți, să desfidă minciuna, prejudiciul, să nu se abată de la convingerile morale. „Firește, aș vrea mult ca toți bărbații și femeile din lume, chiar și aceia care nu cred în Dumnezeu să posede fundamente etice clare pentru corectitudinea faptelor lor și să acționeze în conformitate cu ele."(p.72) Indiferent de etichetarea drept utopică, absurdă, ipoteza existenței unei „specii mizerabile, infame, care a săvârșit atâtea orori"(p.92) primește un bonus apreciativ dacă se dorește Adevărul, „iar în conflictele de credință vor trebui să prevaleze Caritatea și Prudența."(p. 93)

De reținut limbajul frust, nesofisticat, cu inserții artistice ori instanțe cărturărești credibile.

PREOTUL VREDNIC DE POMENIRE DUMITRU SANDU - JIBLEA NOUĂ

Mircea VASII

Nu știu dacă drumurile vieții m-ar fi îndreptat înspre altă Sf. Biserică decât cea din Jiblea-Nouă, din județul binecuvântat de Dumnezeu, Vâlcea, dar, atunci, când, încă mai rătăceam între Darwin și Biblie, când încă mai făceam confuzii între primordialul Adam și pitecantropul băgat pe gât de teoria evoluționistă, atunci, mi-am asumat răspundera în fața lui Dumnezeu și a viitoarei mele soții la biserica din satul dinainte amintit, la un preot renumit și desăvârșit Dumitru Sandu . Eram un tânăr rătăcit, mama, scumpa mea mămică voise să mă facă preot, dar eu avusesem alte gânduri, voiam ceva nou, dădusem la teatru, picasem la dans, la ,,Menuet" (de unde să știe un copil-țăran de pe sub Cozia acest dans de salon,) dar nu-mi pierdusem speranța, visam, visam... În anul 1983 mă împreunam în fața Domnului cu această fință care ulterior mi-a demonstrat că meritase efortul, și iată-mă cu pirostiile pe cap în fața celui mai mare martor al lui Dumnezeu, preotul. Atunci, nu am dat mare importanță , am luat totul ca pe un obicei, ca pe un mers al vieții spre înainte, ca pe o tradiție,

Aflasem câteva lucruri despre dânsul, aflasem că era o personalitate recunoscută a împrejurimilor, dar nu știam prea multe...

Dar iată că, peste ani și ani, aveam să construiesc o casă în această localitate, și, în final prin 2011 să mă și mut definitiv din zgomotosul oraș Rm. Vîlcea, aici, la Jiblea-Nouă, unde slavă Domnului, ne simțim excelent, aer curat, multă verdeață, râul Olt care unduiește aproape sub ferestrele noastre, etc...etc...

La lansarea uneia dintre cărțile mele de poezie prin anul 2017 aveam plăcerea să-l cunosc pe unul dintre fii renumitului preot, cel mijlociu, nimeni altul decât ilustrul profesor universitar doctor Mihail Sandu, personalitate recunoscută național și internațional în domeniul fizicii și în special al astronomiei și astrofizicii.

Încetul cu încetul ne-am apropiat cât de cât, și amintindu-mi că tatăl dânsului, preotul Dumitru Sandu m-a cununat religios, i-am cerut consimțământul și datele biografice necesare pentru a întocmi acest articol despre personalitatea de excepție a renumitului preot Dumitru Sandu.

Preotul Dumitru Sandu s-a născut la 9 iunie 1916, în satul Rădăcinești, comuna Berislăvești, județul Vâlcea, din familia eroului din primul război mondial Constantin Sandu și a Filofteei Sandu, fostă Popescu. Școala Primară de 7 clase o învață în satul natal, Rădăcinești, între anii 1923-1930, urmează cursurile Seminarului Teologic ,,Sf. Nicolae" din Rm. Vâlcea între anii 1930-1938, apoi cele ale Facultății de Teologie din București, între anii 1938-1942.

Soția sa, Sandu Maria, născută la 6 noiembrie 1923 în comuna Sălătruc, județul Argeș, a fost învățătoare la școlile cu clasele I-IV din: Dângești, comuna Berislăvești, Stârci, comuna Costești și Jiblea-Nouă, Călimănești.

Din această căsătorie dintre doi intelectuali ai vremii au rezultat trei fii: Constantin, Mihail și Dumitru. Cel mare, Constantin Sandu este profesor universitar, doctor în chimie, stabilit în S.U.A., cel mijlociu Mihail Sandu, profesor unuversitar, doctor în fizică, stabilit în Călimănești, și cel mic Dumitru Sandu, profesor universitar, doctor în sociologie, stabilit în București.

Preotul Dumitru Sandu a fost hirotonisit în ziua de 3 noiembrie 1942, pe seama parohiei Stârci, comuna Zorile, județul Argeș, unde a ostenit pentru reclădirea și pictarea bisericii din sat, între anii 1943-1945.

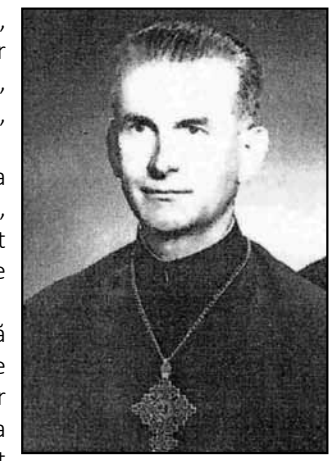

În ziua de 8 septembrie 1946, preotul, după cuvenita predică se adresează cu un ,,Cuvânt de rămas-bun ,,de la toți enoriașii satului Stârci, iar următorul serviciu divin îl efectuează la parohia Jiblea - Nouă, din Județul Vâlcea, unde a funcționat până în anul 1985, când a fost pensionat pentru limită de vârstă. Aici, printr-o vrednicie și o nevoință demne de tot respectul cuvenit, a început să se ocupe de reconsolidarea și refacerea bisericii (construită între anii 1935-1945), prin subzidirea fundației, iar în anul 1947 a refăcut pictura, dotând biserica cu toate cele necesare desfășurării cultului religios. Între anii 1947-1957 a împrejmuit incinta bisericii și a cimitirului cu zid din pietre de râu. În anul 1985 a reconsolidat temelia bisericii, prin subzidiri, a înlocuit acoperișul din țiglă cu tablă de aluminiu, a înlocuit mobilierul interior vechi cu altul nou și a restaurat pictura, prin pictor Cristina Călinescu-Fodor din București. Datorită activității sale de excepție în domeniul slujirii și a întreținerii bisericii a fost distins cu numeroase recunoașteri din partea Patriarhiei Române, printre care amintim Efigia Jubiliară ,,20 de ani", Efigia Jubiliară ,,25 de ani,, de la întronizarea Preafericitului Părinte Patriarh Justinian Marina, de la care a primit și înalta distincție ,,Crucea Patriarhală".

Preotul Dumitru Sandu a deținut numeroase funcții administrativ-bisericești: președinte de cerc preoțesc, profesor la Școala de Cântăreți Bisericești de la Mânăstirea Turnu, președinte al Consistoriului Protopopesc, membru al Consiliului Eparhial, deputat eparhial, protoereu plasa Loviștea, consilier administrativ al Eparhiei Râmnicului și Argeșului, deputat în Adunarea Națională Eparhială, membru în Colegiul Național Electoral Bisericesc. În această calitate, în ziua de 9 noiembrie 1986, la Palatul Patriarhal din București, a participat la alegerea Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române, în persoana Preafericitului Teoctist.

A desfășurat în paralel o bogată activitate cultural-artistică, pregătind formații corale la Berislăvești și Călimănești, însoțindule ca dirijor în competiții locale, județene și naționale.

Între anii 1975-1985 preotul Dumitru Sandu a făcut parte din colectivul de redacție al revistei ,,Mitropolia Olteniei" (revista oficială a Arhiepiscopiei Craiovei și a Episcopiei Râmnicului și Argeșului), în paginile căreia a publicat numeroase articole.

Dintre toate activitățile publicistice se desprinde opera sa principală ,,Monografia Eparhiei Râmnicului și Argeșului", volumul I și volumul II, cuprinzând 1140 pagini, tipărită la Tipografia Institutului Biblic din București în anul 1976, cu binecuvântatrea preasfințitului Iosif, episcop al Râmnicului și Argeșului.

De asemenea, preotul Dumitru Sandu este autorul studiului ,,Inedite despre un temeluitor de biserică și doi cioplitori de cruci din Jiblea-Veche-Călimănești", unde face o amplă prezentare a istoricului localității Jiblea și a cioplitorilor de cruci din piatră originari din Jiblea (Atanasie Diaconul și Petcu pietrarul). Preotul Dumitru Sandu pe lângă activitatea pastorală de excepție, a avut și o activitate cărturărească desăvârșită, cu bogate cunoștințe de istorie, literatură, filosofie, psihologie, medicină, artă, muzică, limbi străine, cultură teologică. A fost un orator deosebit, pregătindu-și cu minuțiozitate toate prezentările publice, documentându-se temeinic.

A desfășurat, deasemenea și o bogată activitate social-obștească, implicându-se decisiv în realizarea unor obiective de interes general, precum construirea Școlii cu clasele I-IV din Jiblea-Nouă, construirea Căminului Cultural din localitate, electificarea și radioficarea satului, precum și instalarea podului plutitor pe cablu pentru travessarea Oltului de la Jiblea-Nouă la Seaca.

Întro zi nefastă de duminică 21 iunie 1987, la vârsta de 72 de ani ,,pasărea cu colț de rubin" l-a atins cu aripa-i macabră la traversarea căii ferate, în timp ce se deplasa de la Jiblea-Nouă la gara Călimănești, în mersul său de fiecare duminică și sărbători spre Mânăstirea Cozia, unde participa la oficierea după pensionare, cu acordul starețului Gamaliil Vaida, slujbei religioase, așteptat fiind să rostească și predica din duminica resoectivă.

Preotul Dumitru Sandu își doarme somnul de veci în cimitirul bisericii ,,Nașterea Maicii Domnului", din Jiblea-Nouă, alături de soția sa, învățătoarea Maria Sandu, aproape de pridvorul bisericii, aproape de clopotul și de toaca ce cheamă enoriașii la rugăciune în fiecare zi de sărbătoare, aproape de toți care l-au iubit, respectat și care se opresc aprinzând o lumânare la mormântul lor, rugându-se pentru ei ,,DUMNEZEU SĂ-I ODIHNEASCĂ ÎN LINIȘTE ȘI PACE!" AMIN, AMIN, AMIN!

Mulțumesc din suflet domnului profesor universitar doctor Mihail Sandu, pentru punerea la dispoziție a materialului necesar pentru întocmirea acestui articol (de fapt, îl consider copărtaș la întocmirea lui!)

Călimănești la 16 mai 2021

ESPERANTISTUL IONEL ONEȚ - 65

Privită precum creație științifică unică, în cadrul lingvisticii generale, limba *experanto* a fost cunoscută, în România, prin regina Carmen Silva, universitarii Georgeta și Henry Harabagiu (București); Ștefan Fischer (Galați), Mișu Beraru, Corialan Tătaru și Tiberiu Moraru (Cluj), Alex Alexandrescu, G. Rodior (Brașov), țara noastră fiind, astfel, după Polonia și Germania, printre întâile în Europa care au îmbrățișat originala invenție lingvistică.

Întreaga „taină" a limbii esperanto, ca operă de inovație „artificială", îndrăzneață, de civilizație (europeană), constă în *simplificările geniale* ale doctorului polono-rus (L.L. Zamenhof), care, născând o limbă „universală", a făcut posibil ca ea să poată fi învățată intensiv, în nu mai mult de... *16 zile*! Cunoscător a 12 limbi, dr. Zimenhof a preluat de peste tot, expresii și cuvinte, chiar elemente de logică a... gramaticii, ce au produs „universalismul" limbii sale! Aproape 80% sunt din fondul greco-latin; 13% din cel anglo-saxon; și 7% din cel al limbilor slave.

Traducător de excepție, din *engleză și esperanto*, dl. Ionel Oneț (născut la Călățele – Cluj, la 29 mai 1956), a fost invitat să aibă cursuri și retroversiuni, la Universitatea Populară Cluj-Napoca, unde rector era medicul-scriitor Crișan Mircioiu, devenind un reputat specialist; invitat, la Berkeley-California, devenind unul din secretarii *Societății Universale de limbă Esperanto,* în 1988, director al editurii „Eldonajo Bero".

Numărul traducerilor literare, din română în esperanto, este fără precedent, în statistici, în cazul esperantistului Ionel Oneț. D-sa a transpus peste 50 de nuvele, povestiri, antologii de poezie românească, piese de teatru, romane, filosofie, memorii – de la Eminescu, Conta și Hasdeu, apoi Octavian Goga, Caragiale, Brătescu-Voinești, Sadoveanu, Blaga, la Marin Sorescu și Ioan Alexandru, până azi. Pe lângă lansarea romanului *Maitrey* de Mircea Eliade (de către Ionel Oneț, cu o prefață de Constantin Cublișan), în orașele Cluj, Brașov, Timișoara, în biblioteci, Dl. Ionel Oneț a publicat, în două ediții (1993-1996), un *Dicționar Esperanto – Român și Român – Esperanto,* mai amplu și întocmit științific, la Editura Dacia, sub semnătura IONEL ONEȚ (în Seria „Educațional – Dicționar"; 38), cel mai complet instrument lingvistic, tipărit până azi. Ionel Oneț a fost detașat, în 2000, de la Berkely – California, la *Universal Asocio Esperanto*, Rotherdam, sediul mondial, păstrându-și misiunea de secretar-organizator de simpozioane, congrese, alte evenimente; precum cel de la Zagreb (2006), Beijing (2008), București (2009), Vilnius (2010) etc. Domnia sa a publicat opere importante ale literaturii române, în limbile esperanto și engleză: *Scrieri* de Carmen Silva, *Patru volume de Poezie românească, Aforismele și textele lui Brâncuși, Paginile bizare* (ale lui Urmuz); *Manifestele DADA* ale lui Tristan Tzara; o *Antologie* din operele ultimului suprarealist european: Gelu Naum; *Cinci volume de Documente esperanto-române*, Tragedia politică *Regina Iocasta, Remember* de Mateiu Caragiale etc.

Printre traducerile recente, laborioase, se numără întreaga operă a lui M. Blecher: *Aventuri în irealitatea imediată* și *Viziunea luminată; Duduca Mamuca* de B.P. Hasdeu, *Ciuleandra* de Liviu Rebreanu (cu o prefață de C. Cublișan); *La umbra unui crin* și *Fratele risipitor*, nuvele de Mircea Eliade; *Melancolii anonime (Anonimaj imelankolioj)* de Marinela Dafina (Ed. „Eldonajo Bero", Rotherdam, 2019, în colaborare cu traducătorul Josef Nagy, din București).

Limba „internațională", creată de savantul evreu Ludovic Lazar Zamenhof – *ESPERANTO* (limba Speranței), deține 3000 de biblioteci în întreaga lume, revelându-se efectul și ecoul acestor traduceri.

La 29 mai 2021, esperantistul americano-moț (din Călățele), Jeanell Oneț a împlinit minunata vârstă 65 de ani!... La mulți ani!

C. ZĂRNESCU

COLEGIUL NAȚIONAL „ALEXANDRU LAHOVARI” – 130 DE ANI DE TRADIȚIE PRIN EXCELENȚĂ

Gheorghe PANTELIMON

Cuprins de emoție, cu anii de liceu în suflet, pe 28 mai 2021 am participat la manifestările prilejuite de celebrarea a 130 de ani de la înființarea Colegiului Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea, care s-au desfășurat la Filarmonica „Ion Dumitrescu”. Mă mândresc că am avut privilegiul să urmez gimnaziul și liceul, în perioada 1954-1961, la această unitate de elită a învățământului vâlcean și românesc. Citadelă a învățământului, științei, educației și culturii, colegiul este cunoscut și recunoscut pe plan național, prin rezultatele remarcabile pe care le-a obținut. Timp de 13 decenii, aici s-au șlefuit, cu migală și iscusință, caractere umane, care s-au afirmat ca personalități de anvergură în diferite locuri din țară sau din afara fruntariilor ei.

Performanțele înregistrate de-a lungul anilor sunt rodul calității excepționale a profesorilor, dascăli erudiți, cu vocație, care s-au dedicat cu pasiune, devotament și responsabilitate unui țel nobil: ca discipolii lor să învețe carte, să fie bine instruiți și educați, să se descurce, cu succes, în viață. Aici a domnit un climat de emulație și au fost prioritare dorința de autodepășire, alături de spiritul de competiție.

Conducerea instituției, doamna director Ștefania-Issabella Cataragă și domnul domnul Daniel Tudosiu, director adjunct, cu ajutorul colegilor, au pregătit evenimentul în mod exemplar. Au fost prezenți reprezentanți de frunte ai administrației publice județene și municipale, ai unor instituții deconcentrate, cadre didactice care și-au legat numele de strălucirea școlii sau care îi duc mai departe celebritatea, foști și actuali elevi, părinți etc., respectându-se restricțiile impuse de pandemia de COVID-19. Această festivitate academică, selectă, s-a petrecut în prezența domnului Robert-Vasile Achim, subprefectul județului Vâlcea, a domnului Mircia Gutău, primarul municipiului Râmnicu Vâlcea, a doamnei Mihaela Andreianu, consilier județean, inspector școlar general al Inspectoratului Școlar Județean Vâlcea, a altor personalități. La început, faimosul cor „Euphonia” al Filarmonicii „Ion Dumitrescu”, cu Aurel Poenaru la pupitrul dirijoral, a susținut un microrecital încântător din creația muzicii tradiționale, care s-a încheiat cu Imnul Gaudeamus.

Aniversarea a fost deschisă de directorul instituției, doamna profesor Ștefania-Issabella Cataragă care, într-o alocuțiune însuflețită, a prezentat invitații, a evocat tradiția valoroasă a școlii, a făcut un bilanț succint al realizărilor notabile obținute în ultimii 15 ani de profesorii și elevii colegiului, care devin nemuritori. Pe tot parcursul solemnității, pe un ecran amplasat pe scenă, s-au derulat imagini elocvente cu performanțele dobândite în procesul instructiv-educativ, în activitatea extrașcolară, la diferite olimpiade și concursuri.

Doamna inspector general Mihaela Andreianu a elogiat rezultatele excelente dobândite pe parcursul anilor, mulți absolvenți fiind oameni de certă valoare, specialiști de marcă în diferite domenii și a adus un omagiu tuturor celor care au contribuit la creșterea prestigiului instituțional, Colegiul Național „Alexandru Lahovari” fiind o unitate monumentală de învățământ.

Prin Mesajul transmis de părintele Constantin Olariu, Înaltpreasfințitul Părinte dr. Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului i-a felicitat, cu acest plăcut prilej, deopotrivă pe dascălii și pe elevii acestei instituții remarcabile de cultură și educație, care a cultivat valori autentice, contribuind la prestigiul orașului nostru.

Și domnul Robert-Vasile Achim, subprefectul județului Vâlcea, a apreciat rezultatele meritorii repurtate de Colegiul Național „Alexandru Lahovari”, care este o școală-fanion în învățământul vâlcean și românesc, un simbol al Râmnicului, iar tradiția este dusă mai departe de actuala generație de elevi.

În alocuțiunea sa, domnul Mircia Gutău, primarul municipiului Râmnicu Vâlcea, a subliniat semnificația momentului aniversar și preocupările lăudabile ale cadrelor didactice, care asigură o instruire școlară temeinică, de calitate, modelează cu măiestrie generații de tineri și formează caractere evoluate. Rezultatele excepționale vorbesc despre calitatea superioară a procesului instructiv-educativ. Primăria a ajutat în mod substanțial colegiul și îi va fi alături și în viitor pentru modernizarea continuă a procesului de învățământ.

Domnul profesor Sorin Oane, doctor în istorie, autor de manuale școlare, a prezentat asistenței un scurt istoric al colegiului despre care a scris două cărți. A fost primul gimnaziu din județul Vâlcea, înființat în anul 1891. Cursurile s-au deschis pe 7 septembrie 1891, cu o clasă în care erau înscriși 42 de elevi, iar în anii următori numărul claselor și al elevilor a crescut continuu. În 1909 au început lucrările la clădirea situată în strada General Praporgescu, care au fost finalizate în luna martie 1911. Pe 12 octombrie 1913, gimnaziul s-a transformat în liceu, fiind primul liceu din județ. Pe parcursul existenței sale unitatea a purtat mai multe denumiri.

După decembrie 1989 s-a numit Liceul „Alexandru Lahovari”, iar din anul 1997, Colegiul Național „Alexandru Lahovari”, Alexandru Lahovari fiind cel mai mare politician pe care Vâlcea l-a dat țării. Domnul profesor a accentuat , că sufletul viu al școlii au fost dascălii și elevii, care au creat excelența, iar profesorul a fost și rămâne factorul fundamental. De asemenea s-a referit la foști elevi ai școlii care, pe parcursul anilor, s-au afirmat în țară și în străinătate, în diferite domenii de activitate: cercetare științifică, învățământ, justiție, literatură, teatru și film, arte vizuale, muzică, medicină, afaceri, politică etc. Numele lor sunt înscrise în Cartea de Aur a Colegiului și în Calendarul realizat, într-o ținută grafică excelentă, cu prilejul acestui jubileu.

Printre personalitățile nominalizate, într-o ordine aleatorie, se află: Eugen Angelescu, Constantin Bulucea, Vasile Stănescu, Gheorghe Udubașa, Dorel Zugrăvescu, Dan Burghelea, Aurelian Bondrea, Ion Gh. Roșca, Ion I. Georgescu, Aurelian Sacerdoțeanu, Ion Dură, Ștefan Găitănaru, Nicolae Păun, Gheorghe Dumitrașcu, Costea Marinoiu, Nicolae Popescu Rebus, Petru Pistol, Mihail Sandu, Ion Soare, Laurențiu Stilea, Mihail Fărcășanu, Nicolae Popa, Paul Angelescu, Nicolae Manolescu, Eugen Negrici, Dinu Săraru, Constantin Mateescu, Gib Mihăescu, A. E. Baconski, Virgil Ierunca, Bogdan Amaru, Cornel Moraru, Doru Moțoc, Felix Sima, Dem Rădulescu, Cornel Vulpe, Constantin Mihăilescu, Constantin Zorlescu, Modest Cichirdan, Victor Giuleanu, Alexandru Cebuc, Dalila Cernătescu, Constantin Anastasatu, Gheorghe Olănescu, Grigore Schileru, Nicolae Radu, Dragoș Serafim, Gheorghe Mămularu, Constantin Roibu, Dumitru Șteflea, Marian-Jean Marinescu, Ion Câlea, Sorin Zamfirescu, Emilian Frâncu, Victor Giosan, Cristian Buican, Mihai Moldoveanu, Mircea Nadolu etc. Desigur că lista este incompletă.

Printre numele unor profesori de valoare, domnul Sorin Oane l-a menționat pe Constantin Drugan, care timp de 22 de ani - începând cu 1 septembrie 1994 - a îndeplinit funcția de director al colegiului. O emoție puternică a generat prezența soției regretatului Tomiță Drugan, doamna Livia Drugan, care a urat ani mulți instituției, profesorilor și elevilor. În context adăugăm numele profesorului Ion Ceaușescu, un director destoinic, care a condus bine destinele liceului o perioadă de două decenii.

În lucrarea Colegiul Național „Alexandru Lahovari” – 110 ani (1891-2001), domnul profesor de istorie Mihail Voiculescu, autorul mai multor studii despre învățământul vâlcean, prezintă, în colaborare cu profesorul Costea Marinoiu, o statistică a profesorilor, pe discipline de învățământ și a elevilor, pe promoții. Printre dascălii iluștri, personalități proeminente ale învățământului și activității cultural-științifice, modele de urmat, care au predat la „Lahovari”, sunt menționate următoarele nume: Eliodor Constantinescu, Nicolae Enache de la Olt, Traian Cantemir, Petre Drăgoescu, Costache Mihăilescu, D. Avramescu, Lucian Bădescu, D. Guișetoiu, Nicu Angelescu, Lucian Mănescu, Emil Ștefănescu, Grigore Rădoescu, Nicolae Crețu, I. Grecescu, Marin Trincă, Constantin Gibescu, Petre Darie, Ion Vega, Ion Ceaușescu și Florea Rădulescu, iar tabloul poate fi îmbogățit și actualizat.

În cadrul întâlnirii au luat cuvântul și tineri, foști elevi ai școlii: Andrei Toma, Bogdan Simion și Mihai Duțu, care au mărturisit, cu emoție și recunoștință, că anii de liceu au constituit o experiență de viață extraordinară și i-au îndemnat pe actualii colegi să învețe, să se pregătească temeinic, să devină folositori societății. Lahovari este o stare de spirit, un liceu prestigios, a afirmat Andrei Toma.

Domnul profesor Nicolae Dinescu, absolvent al liceului sărbătorit, promoția 1961, președinte al Filialei Vâlcea a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, a apreciat că evenimentul are o încărcătură istorică și sentimentală semnificativă și a premiat mai multe personalități vâlcene.

Și alți foști elevi au rostit discursuri pline de sensibilitate: domnii Marian-Jean Marinescu, parlamentar european, Victor Giosan, om politic, fost viceprimar al Râmnicului și Emilian Frâncu, fost parlamentar, primar al Râmnicului, publicist și om de televiziune. Toți au apreciat reușitele cadrelor didactice și ale elevilor de la „Lahovari”, o instituție educațională de renume, au exprimat gratitudine profesorilor de la care au primit o educație solidă, sănătoasă, care i-au învățat ce să facă în viață și și-au exprimat dorința ca tradiția rezultatelor valoroase să fie continuată.

Cuvinte elogioase la adresa activității profesorilor și elevilor din acest liceu de frunte al județului a adresat și doamna Gabriela Ene, fost profesor de matematică al școlii, care a deținut funcția de inspector școlar general al Inspectoratului Școlar Județean Vâlcea. La acest frumos jubileu, doamna director Ștefania - Issabella Cataragă a decernat Diplome de Onoare unor persoane oficiale, conducători de instituții, inspectori școlari, foști și actuali profesori și elevi, „în semn de prețuire, la sărbătorirea celor 130 de ani de existență a Colegiului Național «Alexandru Lahovari» din Râmnicu Vâlcea”.

În partea finală a întrunirii, oficialitățile și invitații, însoțiți de profesori, au vizitat colegiul. Aici i-a delectat Corul Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Nicolae” din Râmnicu Vâlcea, sub bagheta talentatului dirijor și interpret, arhidiacon Codruț Scurtu. Toți vizitatorii au rămas impresionați de transformările esențiale care s-au produs după anul 2011, când școala a beneficiat de un proiect de reabilitare de 4 milioane de euro. Cu sprijinul Primăriei Municipiului Râmnicu Vâlcea, unitatea și-a creat o bază didactico-materială modernă, care asigură realizarea unui învățământ de calitate, la nivelul cerințelor și exigențelor europene.

La ceas aniversar urăm, din toată inima, „La mulți ani!”, Colegiului Național „Alexandru Lahovari”, profesorilor și elevilor săi minunați și multe izbânzi pe drumul spre perfecțiune.

SOCIETATEA DE LECTURĂ VOINEASA - 1906

Pr. Nicolae MOGA

La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea încep să apară în Voineasa diferite cărți de literatură, almanahuri, ziare etc. Unele dintre acestea erau tipărite în diferite limbi: franceză, latină și germană pe care, în vizitele mele pastorale, le-am găsit în bibliotecile enoriașilor în vârstă.

Un rol important în cultivarea lecturii l-au avut bibliotecile populare înființate la 16 octombrie 1898, societățile și asociațiile culturale, saloanele literare dintre care unele din acestea au devenit foarte cunoscute.

Documentele vremii arată că, în anul 1906, un grup de oameni luminați din Voineasa au venit în sprijinul cititorilor și au pus bazele unei societăți de lectură cu numele „Societatea de lectură Voineasa”.

La ședința de constituire din data de 3 septembrie 1906, a fost aprobat statutul de organizare și funcționare, cu obligația de a-l respecta. Tot atunci a fost ales și comitetul de conducere, format din: Traian Bratu (1875-1940) - Președinte de onoare ales în unanimitate. Acesta studiase la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București, după care și-a luat doctoratul în Filosofie la Universitatea din Berlin. Nicolae Popescu – Președinte activ (învățător), Petre Droc – Secretar, un autodidact care a rămas în memoria locuitorilor ca un adevărat animator cultural, fiind cunoscut și apreciat pentru activitatea pe care a desfășurat-o în cadrul Ligii Culturale. A purtat corespondență cu distinsul savant Nicolae Iorga și alți oameni de cultură. Din acest comitet mai făceau parte: Toma Andreescu, Onoriu Medrea, Teodor Gibescu și Ion I. Bratu.

Statutul prevedea că puteau deveni noi membri, cu majoritatea “de cel puțin patru din cei șase membri fondatori”. Scopul acestei societăți era acela al cititului în comun sau individual a unor cărți și reviste la care societatea era abonată. De asemenea, se prevedea a se „face șezători publice în care câte unul din membrii societății să citească bucăți literare”. Pentru abonament au fost admise revistele: „Luceafărul, Neamul Românesc, Viața Românească și Semănătorul”. Se puteau împrumuta cititorilor revistele: Sănătatea, Albina, Vorbe bune și alte reviste literare și științifice, iar dintre revistele cu conținut politic erau promovate: Gazeta țăranilor, Apărătorul săteanului și Universul.

(Continuare în pag. 7)

TRECUT ISTORIC ROMÂNESC - MARTORI CULTURALI ȘI IDENTITARI

Constantin MĂNESCU-HUREZI

Acesta este titlul simpozionului național care a avut loc la Buzău în zilele de vineri, 04 iunie și sâmbătă, 05 iunie 2021. Simpozionul a fost organizat de Revista ORIGINI, publicație editată de Fundația „Origini Carpatice" din Buzău, care este o organizație culturală, cu preocupare pentru istoria României înțeleasă ca o memorie colectivă, ce promovează tradiția românească, având două părți de activitate – parte socială și parte științifico-culturală. Fundația se implică în proiecte ajutând copiii și tinerii aflați în situații de risc, copiii supradotați, copiii cu nevoi speciale de învățare, bătrânii aflați în situații dificile și totodată contribuind activ la educarea copiilor și tinerilor, dar și la promovarea unor concepte de medicină naturistă și alternativă, precum și a unui stil de viață sănătos și corect.

Fundația „Origini Carpatice" are la bază Asociația Origini, înființată la 27 martie 2013, cu scopul declarat de a desfășura o activitate culturală cu pondere pe popularizarea trecutului glorios al strămoșilor daco-geți, dar și a adevăratei istorii a poporului nostru, a tradițiilor și culturii noastre străvechi. În perioada 11-13 iulie 2019, această fundație a organizat la Buzău Congresul de Cultură și Civilizație Daco-Română, având ca temă Parcursul istoric al Transilvaniei de la începuturi până astăzi. La congres au participat peste 150 de persoane din România, Republica Moldova și Australia.

După cum se știe, în general, istoricii români au mers pe pista cercetătorilor făcute de Școala Ardeleană, care afirmau că dacii au fost exterminați (asimilați) de romani și noi suntem latini puri. În perioada interbelică, curentul acesta latinist a fost atenuat, sub influența lui B. P. Hașdeu, de istoricii Giurescu, Iorga sau P. P. Panaitescu, care au presărat și elemente dacice de continuitate și chiar o importantă influență slavă. La aceștia au aderat și alți cercetători, ca Nicolae Densușianu, preotul Dumitru Bălașa, Lazăr Tonciulescu, precum și cercetători contemporani, precum generalul în rezervă Mircea Chelaru, fostul primar al Clujului, Gheorghe Funar, medicul româno-american Napoleon Săvescu (care a scris și o carte intitulată Noi nu suntem urmașii Romei), Lia Lungu, o cântăreață de muzică populară ce trăiește în America, și mulți alții. S-a ajuns, desigur, la exagerări, adevărul fiind undeva la mijloc.

După mai multe congrese de dacologie ținute până în 2019 inclusiv la Buzău, după pandemie, această localitate a țării noastre a reluat tradiția acestor manifestări cultural-științifice dedicate trecutului istoric românesc, organizând Ediția I a simpozionului național intitulat „Trecut istoric românesc. Martori culturali și identitari". La simpozion au participat 22 de persoane din întreaga țară, care au prezentat următoarele conferințe: **1.** Dr. Sabin Bâldea, Este imperios necesar să știm cine suntem. **2**. Pr. dr. Constantin Mănescu (Horezu), Buridava dacică din județul Vâlcea. **3**. Prof. Nelu Barbu (Băbeni), Întoarcerea la origini. **4**. Prof dr. Gheorghe Șerbănescu, Tot ce aparține trecutului nostru. **5**. Prof. Lucreția Brezeanu, Popoarele indo-europene. **6**. Pr. prof. dr. Constantin Pătuleanu (Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul" din București), Ce fel de cunoaștere promovăm astăzi? **7**. Gheorghe Bârdan-Raine, Tudor Vladimirescu, sufletul și conducătorul revoluției române de la 1821. 200 de ani de la sacrificiul domnului Tudor. **8**. Elena Căpățână, Petre Ispirescu, important martor cultural și identitar al poporului român. **9**. General de Brigadă în rezervă Mihail Țăpârlea, Dimitrie Cantemir, punct arhimedic al culturii românești și universale. **10**. Conf. univ. dr. ing. Alin M. Olărescu, Elemente identitare ale satului românesc. **11**. Europarlamentar Andi Cristea, Titlu rezervat. **12**. Dr. Mihai Zamfir, Zarand. **13**. Prof. Ivan Birta, Manuscrise. **14**. Prof. Margareta Cristian, Istoria românilor din afara granițelor actuale ale României. Aromânii. **15**. Prof. Maria Ionescu, Diplomația românească susținând cu fermitate interesele naționale ale țării în perioada interbelică. **16**. Dincă Andrei, Tinerii în era digitală. **17**. Col. (r) Prof. Ioan Grădinaru de Cordăreni, 80 de ani de la masacrul românilor bucovineni de lângă Fântâna Albă - 1 aprilie 1941. **18**. Domnița Rațiu, ASTRA, Buzăul Ardelean, Posesiuni ale domnitorilor Țărilor Române în Transilvania. **19**. Ovidiu Țuțuianu, Trei mari „dacologi" ai secolului al XIX-lea: Bogdan Petriceicu Hașdeu, Nicolae Densușianu și Mihai Eminescu. **20**. Col. Mircea Dogaru, Granița de est a Țării Moldovei și românii cazaci în perioada 1456-1791. **21**. General de brigadă în rezervă Mihail Țăpârlea, Moldova în geopolitica sud-estului european la începutul secolului al XVIII-lea. Relațiile moldo-ruse și prietenia dintre Dimitrie Cantemir și Petru cel Mare. **22**. Prof. Adrian Stroe, Neomarxism și manipularea prin omisiune în studierea istoriei naționale.

După cum se poate observa, comunicările științifice au acoperit un evantai larg de teme, legate nu numai de dacologie, ci cu referire la trecutul istoric românesc, la valorile naționale identitare, la adevărații români care au apărat cu prețul vieții lor aceste valori. Între aceștia se numără și Tudor Vladimirescu, cel care a animat lupta românilor de la 1821 pentru înlăturarea domnilor fanarioți de la conducerea Țărilor Române, pentru salvarea ființei naționale românești de la grecizarea Țării și a Neamului pe care o aveau în plan eteriștii și rușii pravoslavnici, pentru eliberarea spirituală a Bisericii Ortodoxe Române de sub tutela grecească, pentru pedepsirea boierilor trădători de Neam și Țară și a haitelor de alogeni, a „ciocoilor vechi" care furau averea românilor și completau pentru pervertirea minții și sufletului românesc, pentru distrugerea fizică a românilor prin metisare, bějenire, moarte.

În „Proclamația de la Padeș", adresată „către tot norodul omenesc din București și din celelalte orașe și sate ale Țării Românești", către „frații locuitori" ai țării, „veri de ce neam" ar fi și chiar „către toți căpitanii care purtau arme", Tudor Vladimirescu spunea, la 23 ianuarie 1821: „Nici o pravilă nu oprește pe om de a întâmpina răul cu rău! Șarpele când îți iasă înainte, dai cu ciomagul de-l lovești, ca să-ți aperi viața, care de mai multe ori nu să primejduiește din mușcarea lui! Dar pe balaurii care ne înghit de vii, căpeteniile noastre, zic, atât cele bisericești, cât și cele politicești, până când să-i suferim a ne suge sângele din noi? Până când să le fim robi?" Justificându-se ridicarea armelor, Tudor Vladimirescu, sufletul și conducătorul revoluției române de la 1821 adresa prin această proclamație mulțimilor un apel la luptă: „Până nu vine iarna, primăvara nu se face!... Veniți dar fraților cu toții, cu rău să pierdem pe cei răi, ca să ne fie nouă bine".

În data de 23 Aprilie 1821, Tudor Vladimirescu a fost uns Domn în Biserica Sfântul Elefterie Vechi („Biserica dintre străzi", cum i se mai spune în București), de către boierii de Neam, boieri care nu-și vânduseră sufletul grecilor și turcilor pentru 30 de arginți. În data de 27 Mai 2021, s-au împlinit 200 de ani de la asasinarea Domnului Tudor din ordinul lui Alexandru Ipsilanti, care se vedea „Regele Greciei Mari", o utopie politică, visul politic al unui nebun, care urma să cuprindă Muntenia și Moldova. Din mărturia lui Chiriac Popescu rezultă că „pe Tudor, din porunca lui Ipsilanti, l-au scos noaptea căpitanul Vasile Caravia din Mitropolia Târgoviștii, unde era arestat, și l-au dus împreună cu alții arnăuți, pe iazul morii, unde, din porunca lui Caravia, arnăuții au înfipt sulițele în spatele lui Tudor, care au căzut în brânci, zicând aceste cuvinte: „Hoților și tâlharilor, dacă sunteți oameni vrednici, duceți-vă să vă bateți cu turcii și-i scoateți din țară, dară nu cu mine, un om dezarmat. Și să știți că trupurile voastre o să le mănânce câinii Țării Românești și păsările prin munți".

Un fenomen permanent prezent în istoria neamului nostru: trădarea. Conducerea Eteriei, incapabilă să-l înfrunte pe viteazul Tudor pe câmpul de luptă, a recurs la complot. Au fost folosiți unii dintre căpitanii săi – în primul rând Dimitrie Macedonschi și Hagi Prodan, folosindu-se și unele nemulțumiri existente din pricina disciplinei stricte, care mersese până la executarea unor căpitani, disciplină pe care slugerul Tudor o impusese oastei sale. Ucigașii au făcut să dispară trupul marelui patriot, care n-a mai fost găsit vreodată. Unii spun că acesta a fost tăiat în bucăți și aruncat într-o fântână, la ieșirea din Târgoviște. Iată o pagină sângeroasă și cutremurătoare din istoria acestui neam oropsit, așezat în calea tuturor vitregiilor istoriei, a cărui țară a fost râvnită de toți vecinii lui. După mărturia lui Gheorghe Bârdan-Raine, conferențiarul care a evocat personalitatea lui Vladimirescu, „sufletul Domnului Tudor-Domn Român a fost slăvit în 27 Mai 2021 în biserica din lemn, cu hramul Adormirii Maicii Domnului, din incinta Facultății de Medicină din București, moment în care a fost invocat Marele Spirit al Neamului Românesc: „Vino, Tudore, în mijlocul neamului tău, că mare trebuință avem de Măria Ta!"

O altă comunicare științifică a fost dedicată aromânilor, care au înființat o Societate Culturală la Atena. Abia în anul 1990 a fost recunoscută existența minorității aromâne în Grecia. Din păcate, politica de deznaționalizare a aromânilor din Albania a depășit politica din Grecia. Conducerea Albaniei a declarat că cei 500.000 de aromâni din Albania sunt greci. În anul 1959, prin ordinul lui Herbert Hogea, toate bisericile românești au fost închise și transformate în altceva, iar numele aromânilor au fost albanizate. Doar 10.000 de aromâni au fost recunoscuți oficial în Albania.

Aromânii din Iugoslavia trăiau în Macedonia. În timpul președenției lui Iosip Broz Tito, politica față de aromâni a fost foarte dură, dar după 1979 mișcarea de eliberare națională macedonească a crescut. La Radio Skoplje s-a anunțat clar că un procent de 20% din populația țării este format din aromâni.

Referitor la Aromânii din România, după Al Doilea Război Mondial statul român a dus o politică de neutralizare a acestora. În 1948, Petru Groza a trimis o scrisoare guvernului grec cu mesajul să înceteze opresiunile împotriva aromânilor. Acesta a fost ultimul act de atenție a statului român față de aromâni. Ana Pauker a dăruit clădirea liceului românesc Partidului Comunist Român. În 1967 a avut loc o înțelegere între România și Grecia: grecii nu mai revendică sumele, dar aromânii cedează toate proprietățile și pot emigra în România. Aceasta a fost o acțiune manifestă a părăsirii aromânilor din statele amintite și statul român a avut o politică represivă.

În 1948 s-a desființat „Societatea Culturală Macedo-Română". În Dobrogea este cea mai numeroasă populație de aromâni. Aici a acționat detașamentul aromân „Vlad Țepeș" condus de Nicolae Caratană și Gheorghe Parizianu, aromâni refugiați din Cadrilater. Comuniștii i-au prins pe aceștia și i-au băgat în închisoare.

După 1989 a fost tot o neimplicare a statului român, în schimb au trimis nenumărate scrisori și memorii. În 1993, Ion Iliescu a mers în Albania și s-a adresat președintelui Albaniei ca să poată rezolva în mod pașnic situația. La 5 iulie 1995, conducătorul Asociației Aromânilor din Albania, Vanghelie Semdi, comunica președintelui Iliescu: „Noi, domnule președinte Iliescu, nu cerem decât să fim români și cetățeni albanezi. Noi așteptăm ca ai noștri copii să învețe în dulcea limbă românească".

În 1994 la Drobeta-Turnu Severin s-au întâlnit reprezentanții aromânilor din statele Peninsulei Balcanice într-o Conferință a Românilor din Balcani. Subiectele discutate au fost în legătură cu școli, biserici, case de cultură pentru copiii lor, români ai patriei mame, România. S-au pus în vedere: drepturile fundamentale ale omului, instituțiile aromâne conducătoare din România, o publicație lunară condusă de poetul Hristu Cândroveanu. În secolele XX și XXI existau cu aproximație 1.600.000 de aromâni în afara granițelor țării declarați: 700.000 de aromâni în Grecia, 500.000 în Albania, 300.000 în Macedonia, 25.000 în Bulgaria, aproximativ 200.000 peste Ocean și în Europa de Est, iar în România există 165.000 de aromâni.

Desigur, toate comunicările științifice au fost interesante. Ele au fost susținute în Sala Mare a Consiliului Județean Buzău. Am trăit o experiență unică și m-am întors de la Buzău cu sufletul mai bogat, cu mintea mai luminată. Simpozionul a avut ca moderatori pe Ana-Cristina Micu, studentă în anul II la Facultatea de Psihologie și Științele Educației București, și pe Eugen Cojocaru, membru în Uniunea Scriitorilor și în Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, care își desfășoară activitatea în Cluj-Napoca.

SOCIETATEA DE LECTURĂ VOINEASA...

(Urmare din pag. 6)

Statutul prevedea că președintele societății trebuie să fie numai învățătorul local, iar secretarului îi revenea obligația de a ține evidența într-un registru împrumuturile de carte.

Localul societății era școala comunală Voineasa, iar după un an împlinit colecțiile revistelor abonate și cărțile societății erau "donate bibliotecii școlii". Tot mai multe documente de arhivă relevă faptul că, învățătorul a înființat la școală o mică bibliotecă, fiind folositoare pentru sătenii știutori de carte.

Menționăm că în Vâlcea evenimentele legate de Răscoala din 1907 au fost pregătite cu mult timp înainte, încât, aceasta era rezultatul manifestărilor agitatorilor provocate și susținute de către adepții lui Alexandru Valescu din Mușetești-Argeș, directorul publicației Gazeta țăranilor.

„În Vâlcea, însă, un singur - cerc - era socotit mai periculos: Societatea pentru lectură, care își desfășura activitatea la Voineasa, cu doar șase membri, unde se discutau principalele articole din publicații, precum: Viața Românească, Semănătorul, Neamul Românesc, Albina, Gazeta țăranilor, etc".[1]

În acel timp, mulți învățători au fost arestați pentru motivul că au „instigat la revoltă", iar frecventarea bibliotecilor și a instituțiilor de cultură a fost redusă.

Această societate de lectură a avut un important rol, în acel timp, pentru culturalizarea locuitorilor din Voineasa, în emanciparea și dezvoltarea preocupărilor pentru carte, sentimentul curiozității și al setei de cunoaștere. Mentorii ei, oameni luminați, au avut în vedere faptul că numai pe o minte luminată pot încolți și crește sentimentele cele mai curate.

1. Sorin Oane, Liberalismul vâlcean, Rîmnicu Vîlcea, 2013, pag. 122

AM FOST ELEVUL LUI TEODOR GEANTĂ

«GEANTĂ, Teodor – publicist, autor de manuale școlare, animator cultural. Născut la 23 august 1890, în comuna Bujoreni, Vâlcea, moare în anul 1968, la Rm. Vâlcea. Școala primară o face la Rm. Vâlcea iar Școala Normală la Câmpulung-Muscel, apoi Conservatorul din București. Inspector general în Ministerul Culturii Naționale (1943). Profesor la Școala de Muzică din Rm. Vâlcea. Profesor la Școala Nr 1 din același oraș, component al orchestrei semisimfonice a Palatului Culturii și a Școlii de Muzică.

COLABORĂRI: „Teatru", „Viața Românească", „Viitorul Vâlcii", „Gazeta Învățământului", „Ateneul", „Rampa", „Învățătorul satului". OPERA. „Dicționarul de plante medicinale", Rm Vâlcea, 1923; „Aspecte din viața copiilor", 1925; „Pentru educația religioasă a copiilor", Chișinău, 1923; „Carte de citire" și a II-a și a IV-a (în colaborare cu I. Nisipeanu), București, 1926 – 1927; „Geografiile județelor" Brăila, Brașov, Dâmbovița, Gorj, Rm. Sărat, Roman, Romanați, Vâlcea (id), 1926 – 1927; (idem) Târnava Mică 1929 – 1930; „Didactica generală" (în colaborare cu I. Nisipeanu), 1927; „Metodica învățământului primar" (în colaborare cu I. Nisipeanu), 1927; „Pedagogia generală", 1927; „Hai la școală – abecedar", 2 volume, 1927 – 1928; „Aritmetica pentru clasele a II-a și a IV-a primară" (în colaborare cu I. Nisipeanu), 1928 – 1929; „Graiul neamului pentru clasa a III-a primară", 1928 – 1929; „Pământul pentru clasa a IV-a primară", 1928 – 1929; „Europa pentru clasa a V-a", 1929 – 1930.

REFERINȚE: Predescu, Lucian, „Enciclopedia Cugetarea" , București, 1940, p. 345; Petre Petria, „Personalități vâlcene"; Teodor Geantă în „Informația zilei" Rm Vâlcea, II, nr. 246, 21 – 23 august, 1993, p4. » (Petre Petria, Vâlcea. Oameni de știință, cultură și artă. Dicționar. Editura Conphys, 1997)

1923 C. Popian si T. Geanta

*

În anul 1960, fratele meu, Modest Cichirdan, în pregătirea sa pentru examenul de admitere la Conservator (tocmai absolvise o școală tehnică de energetică - Iosif Rangheț din București) a venit în vacanță la Râmnicu Vâlcea și m-a determinat să mă înscriu la Școala de Muzică la clasa de violoncel condusă de Leca Morariu. Studiind contrabasaul, Modest, petrecea și el ore întregi exersând la acest instrument sub supravegherea lui Teodor Geantă. Și Leca Morariu și Teodor Geantă funcționau ca profesori la Școlala de Muzică înființată în anul 1957. Teodor Geantă preda vioara și contrabasul. Apoi, după retragerea lui Leca Morariu, în 1962, a preluat și clasa de violoncel; eu, studiind cu amândoi. Doi corifei ai artei interpretative instrumentale, vâlcene, Teodor Geantă în interbelic și Leca Morariu după Al Doilea Război Mondial. Când Leca a venit la Râmnicu Vâlcea, în 1944, a găsit aici o viață muzicală intensă, de spectacol pe scenă, dar și de salon, celebre fiind triourile sau cvartetele muzicii camerale care erau prezente aproape zilnic în casele mai marilor orașului de sub Capela. Râmnicul duduia de cultură muzicală, în interbelic, protagoniștii, pe lângă cei din București, fiind Constantin Popian și Teodor Geantă, desigur, fără a-l uita pe Vartolomeu Stănescu, episcopul Râmnicului, care înființase primul teatru în Instituția Bisericii Ortodoxe.

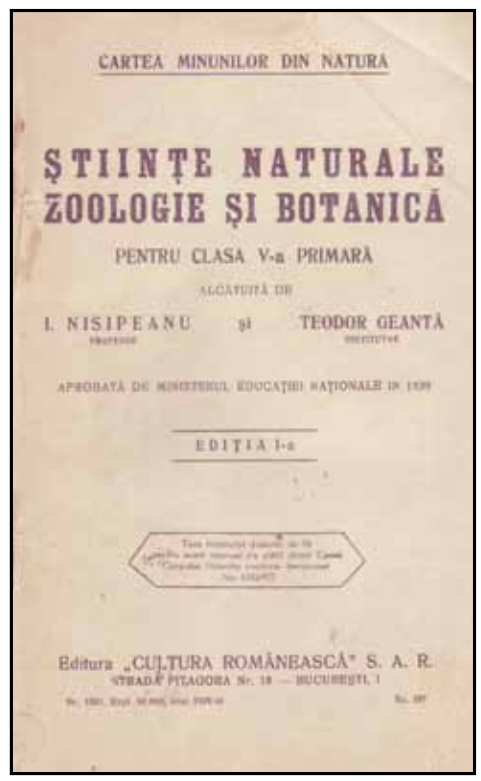
CARTEA MINUNILOR DIN NATURA

ȘTIINȚE NATURALE
ZOOLOGIE ȘI BOTANICĂ

PENTRU CLASA V-a PRIMARĂ

ALCĂTUITĂ DE

I. NISIPEANU și TEODOR GEANTĂ

APROBATĂ DE MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

EDIȚIA I-a

Editura „CULTURA ROMÂNEASCĂ" S. A. R.
STRADA PITAGORA Nr. 18 — BUCUREȘTI, 1

Teatrul Adreani, reprezentativ pentru regiune, era cel mai atractiv loc de spectacol în care se întâlneau maile valori ale artei teatrale și ale cântecului din România Mare... Leca Morariu nu a avut contacte deosebite cu Teodor Geantă, deoarece, după schimbarea regimului în 1944, și unul, și celălalt s-au protejat reciproc (fiind simpatizanți ai politicii naționaliste instalate în România antonesciană). În plus, Teodor Geantă a fost hărțuit politic permanent după 1949 odată cu înființarea Miliției și Securității Republicii Populare (când s-au înființat și uniunile de creație în artă: Uniunea Scriitorilor, Uniunea Artiștilor Plastici, Uniunea Compozitorilor...) Alături de C. Popian și Vartolomeu Stănescu-episcopul-Teodor Geantă este cea mai înaltă personalitate culturală, vâlceană, a Interbelicului.

Zilele trecute, dl Aldescu mă întâlnește, aflase probabil despre anturajul familiei mele în muzică, și-mi cere câteva date despre Teodor Geantă, marele om de cultură vâlcean fiindu-mi vecin, locuind 29 de case mai sus, la nord, de mine, la numărul 356 față de 298, pe dreapta, cât aveam eu, cum te deplasezi la Sibiu, strada V. I. Lenin, în 1970, fostă și actuală Traian...Ne-am petrecut în viață 17 ani, ultimii șapte, văzându-l foarte des, când trecea, fredonând un cântec și rotind bastonul nelipsit, pe stradă, pe lângă casa mea; și, de multe ori la el acasă, unde mergeam deseori în vizită de joacă la Dragoș Popescu, fiul preotului Nicușor Popescu Lotru care avea curte comună cu Teodor Geantă, fiindu-i ginere. Soția pr. Nicușor, doamna Ecaterina, era mama lui Dragoș și fata lui Teodor Geantă. Chiar alaltăieri, 04 iulie, m-am întâlnit cu Dragoș, care mi-a dat toate aceste fotografii pe care le atașez la lucrare, de familie, și cărți al căror autor este „Papane" (bunicul-T. Geantă)... Îi mulțumesc încă odată lui Dragoș pentru informațiile date și, care, cred, îl vor ajuta pe dl Aldescu întrucâtva la întocmirea lucrării domniei sale. De prisos a spune că l-am cunoscut pe Teodor Geantă în calitate de profesor de violoncel în perioada 1962 - 1963, la Școala de Muzică. O perioadă, am cântat în orchestra școlii până să vină dirijor, Eugen Ciorăscu, sub bagheta lui T. Geantă. Dragoș mi-a arătat și împrumutat caietul de evidență al lui Teodor Geantă, o bijuterie documentară, în care, spre surpriza mea, am găsit note și despre mine, prezența mea la școala de muzică fiind de-acum evidențiată pe bază de document. Foarte frumoasă caracterizare și pagină, în acest catalog, caiet, are și Nicolae Guraliuc, colegul meu de atunci, el fiind la contrabas...Trebuie să spun că eu eram o prezență puțin insolită la clasa de violoncel, știindu-se că suferisem două operații la urechea stângă, la secția ORL a spitalului din localitate...Auzeam numai cu urechea dreaptă! Cu toate acestea am luat cu brio examenul de intrare la Școala de Muzică!

« R... Nu te-a deranjat urechea la muzică, la școală?

P.C. – Fratele meu iubea mult violoncelul, el, studiind contrabasul și văzând în mine un virtual violoncelist. Spunea că violoncelul are voce umană. Trăise în anturajul lui Leca Morariu (12) profesorul de la Școala de Muzică condusă de Ionescu Basu (apoi, clasa de violoncel a fost preluată de Teodor Geantă (13), când Leca nu se mai putea deplasa normal – târșea picioarele și avea un diabet acut). (Paul Brenoaia, „De vorbă cu ing. Petre Cichirdan..." - fragment - „Publicitatea 1", Râmnicu Vâlcea, 1993. Petre Cichirdan, „Oglinda" (fragment roman), Ed. Intol Press, Rm Vâlcea, 2011)

*

Teodor Geantă, compozitor și dirijor. Ctitor de cultură, om de afaceri în Artă

Referitor la activitatea sa de compozitor și om de acțiune, investitor în valori culturale și materiale, de un real folos mi-a fost cartea lui Constantin C. Popian: „Memorii. O viață de om (1913 – 1944), vol. II". Multe lucruri mi le-am explicat când Dragoș mi-a confirmat că proprietatea de pe Dealul Capela, de 2 ha, a ținut de la versantul de sud al dealului până la râpa adiacentă aleii cu castani...Eu am găsit în arhive, studiind în 2009, 2010 mișcarea de populații din Râmnicu Vâlcea, jud. Vâlcea-chiar, un act de cumpărare teren de 5000 metri pătrați, cumpărat de Teodor Geantă de la fam. Alexiu. Am înțeles că Teodor Geantă își investea banii proveniți din afacerile personale în activități culturale, fapt care îl situează într-o postură rar întâlnită aceea de a fi ctitor de cultură, singura dintre activitățile comunitare menite să dăinuie și după moartea făptuitorului sau cum se spune...să rămână! Cultura (spiritualitatea) unei comunități fiind singura alături de arhitectură care să vorbească și să explice prezentul într-o comunitate care se respectă. Să mai amintim aici că am învățat chiar din Sfânta Biblie, că nu există valoare mai mare pentru un om ca aceea prin care acesta crează un loc de muncă, cu alte cuvinte oferă posibilitatea de a face fericiți și pe alții... restul fiind laudă de sine!

CARTEA SOCOTELILOR VIEȚII

ARITMETICĂ ȘI GEOMETRIE

PENTRU CLASA V-a PRIMARA

ALCĂTUITĂ DE

I. T. GEANTA

EDIȚIA III-a

EDITURA „UNIVERSUL" S. A.

„Un focar, un far care pare mai distinct, multicolor, culminează întrucâtva centrele de cultură românești; acesta este orașul Rm. Vâlcea, al doilea Nazaret, după cum Domnul Teodor Geantă ne descrie atât de dulce... De aici ilustrul pedagog și filosof desăvârșit Ion Nisipeanu cheamă pe tot românul să ia cunoștință de o ordine de idei universală. De aici, din Nazaret, cele două făclii, T. Geantă și C. Popian, se contopesc într-una, în ceea ce numim piesa Țiganii, redând astfel viața țiganilor în toată plenitudinea și cu toată emblema unei colorațiuni fermecătoare." (A. Enăchescu, *Îndrumarea Vâlcii*, 08 aprilie 1928). Piesa (opereta) *Țiganii* pe un text de Constantin C. Popian și muzica lui Teodor Geantă a fost jucată în 1928 pe un „itinerariu astfel: R. Vâlcea, Tg Jiu, Craiova, Caracăl, rămânând ca celelalte orașe să fie străbătute în cursul acestei veri, 1928." Mai scrie autorul articolului din *Îndrumarea Vâlcii* că „Reprezentarea piesei, în frunte cu autorii – C. Popian în baba Sora, precum și costumație, machiaj, etc-și la pupitru T. Geantă, autorul muzicii, pe scenele teatrelor naționale ale Olteniei, a avut un succes cum poate nu au avut cele mai de seamă operete prezentate de cei mai iluștri profesioniști." Subliniem faptul că autorul cărții din care am dat citatele, „Memorii. Constantin C. Popian. O viață de om (1913 – 1944) Vol. II editată și tipărită, îngrijită și completată de Linu-Dragu Cătălin Popian, menționează la pag. 398 că autorul articolului A. Enăchescu „a scăpat din vedere pe un auxiliar prețios, profesorul – pictor Aristotel Parnia, care a pus 100% farmec, prin o superbă perspectivă de nesfârșite corturi în pictură, sub un cer albastru de Napoli.". Iată, în societatea vâlceană a anilor 1928, 1929... interferența artelor de care tot vorbim în acest început de secol XXI era în ...toi! la apogeu în cadrul unei culturi libere, reale, create de societatea civilă!

La pagina 399 din lucrarea citată (scrisă de C. Popian) citim un titlu relevant: „8 aprilie 1928, Rm. Vâlcea: *Culturale*. Învățătorimea din Vâlcea, în dorința de a concentra toate energiile corpului didactic primar al județului într-un corp de activitate culturală și ajutor reciproc a pus bazele unei bănci numită Banca Căminului Corpului Didactic primar vâlcean și a unei asociații cu activitate de propagandă artistică culturală. (...) În ce privește activitatea culturală, ea s-a afirmat între manifestările Județului Vâlcea. În seara de 8 Aprilie a avut loc în sala Adreani o mare serbare artistică-culturală organizată de Dl. T. Geantă, președintele comitetului de activitate culturală, pentru sărbătorirea unui an de muncă și progres lăudabil. S-a jucat piesa *Țiganii*, lucrată după natură de Constantin Popian și Teodor Geantă, succesul serbării impresionând pe domnul inspector general din Ministerul Instrucțiunii, Vasile Nicolaescu (zis Vas – foar-te voiajat și cult)..." După spectacolul de la Caracăl autorul cărții scrie că „Beneficiile rezultate se vor întrebuința pentru clădirea unui cămin al învățătorilor din Județul Vâlcea..."

Mai citim la pag. 401 că „Învățătorul Marin Apostolescu, impresarul trupei, președintele Ligii culturale, secția Golești – Argeș, ia inițiativa unui turneu în folosul Ligii cu un grup de învățători cu Domnișoarele Marieta Gavrilescu și fiica, din Rm Vâlcea. 22 aprilie. Duminica Tomii"

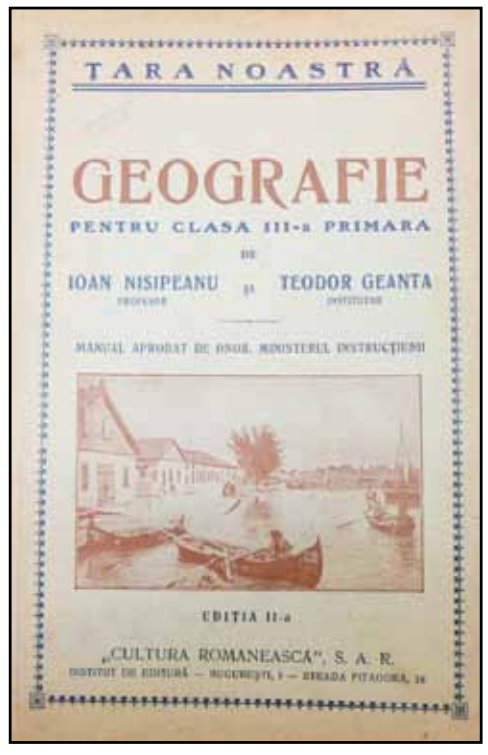

Teatrul *Adreani* din Râmnicu Vâlcea joacă piesa *Miorița* de „Popian- Geantă" în data de 24 martie 1929.

O notă de excepțională valoare o citim în textul de la pag. 428. Spre finalul anului școlar 1929, se joacă la Rm Vâlcea *Heidelbergul de altădată*...Dăm numai câteva nume dintre studenții, tinerii, figuranți: Bordea Grigore în rolul Doamna Doerfel-travesti! (socrul profesorului emerit Laurențiu Stilea și tatăl Eugeniei-Pușa, talentata profesoară de gimnastică de la colegiul Mircea cel Bătrân-fost Vasile Roaită, cel mai important asistent sanitar care până în anii 70 a îngrijit cartierul *Versail* - după Versailles – de la Podul lui Hozoc până la Școala Silvică – Spitalul Județean, după 1950, dacă nu tot orașul Rm Vâlcea!), Dumitrescu Ion Ciorăscu...

Teodor Geantă, autor de film, investitor!

C. Popian ca autor de text și T. Geantă ca autor de compoziție au fost solicitați să facă un film sonor cu opereta „Miorița"; spre faza finală filmul nu s-a mai realizat, dar el arată nivelul profesional la care ajunseseră C. Popian ca scriitor și T. Geantă- compozitor...« 02 mai 1938. Telegramă: „Lui Th. Geantă, profesor", de la Predeal, ora 11:15. „Suntem dispuși, efectuăm scrisoare, relativ filmul sonor *Miorița* cheltuieli filmare simțitor reduse, afacere sigură, răspundeți telegrafic. Villa Igiroșeanu, Predeal.". Așadar, și Dumitrescu Gheorghe (viitorii mari compozitori ai României secolului XX).

La pagina 464 aflăm că Teodor Geantă „vioristul și profesorul" a fost în data de 20 decembrie 1930 organizatorul festivalului dat de George Enescu la Rm Vâlcea.

În aceeași carte aflăm (tragem concluzia) la pagina 503 că după Teodor Geantă, dirijorul orchestrei semisimfonice a Școlii de Muzică, la pupitrul acestei orchestre a venit Eugen Ciorăscu, nimeni altul decât fiul colonelului Verbinski sosit la Rm Vâlcea din Rusia, „după ce armata țaristă a fost pusă pe fugă de armata roșie". Colonelul Verbinski il avea pe Eugen ca fiu și soția sa era pianistă. Cu ajutorul pianului această fami-lie a reușit să supraviețuiască până la moartea părinților, Eugen, schimbându-și numele și fiind acum recunoscut sub apelativul Eugen Ciorăscu. Am prins și noi (autorul materialului de față) câteva repetiții în orchestra școlii de muzică cu Eugen împreună cu Th Geantă, suntem chemați telegrafic la Predeal de Horia Igiroșeanu să perfectăm contractul pentru filmarea piesei Miorița, comunicându-ne că s-a aprobat scenariul întocmit de mine. Nu s-a ajuns Geantă cu fotograful pentru 300 000 lei și toată afacerea s-a terminat, spre regretul ambelor părți. » Iată, T. Geantă trebuia să finanțeze filmarea!

*

Teodor Geantă, unul din oamenii bogați ai Vâlcii?

Nu, Teodor Geantă s-a născut într-o familie cu mulți copii, de meșteșugari, dar a avut în el darul devenirii în viață prin muncă și hărnicie, disciplină în viață! Se știe că Teodor Geantă a fost Președintele Plășii Cozia. În ceretarea noastră cu ocazia studiului în Arhivele Vâlcii, cercetare a mișcării unor populații, am descoperit că Teodor Geantă deținea o importantă parte din terenul căruia noi din totdeauna îi spuneam Dealul Capela... Când eram mici, până să se construiască Motelul Capela (Acapulco) o pârtie de sanie ultra-rapidă pleca din zona motelului și cobora până la Casa Simian, Muzeul de Artă, ajungând în bulevardul V. I. Lenin, înainte și după 1990 numit Traian! Pârtia respectivă (derdelușul) purta numele *Geantă*! Atunci nu știam de ce se chema astfel. Respectiva *Geantă* era cea mai periculoasă pârtie de sanie!...și se afla pe terenul lui Teodor Geantă.

*

Să mai notăm în continuare că profesorul și scriitorul Constantin Geantă din Călimănești, este strănepotul lui Teodor Geantă. Am primit recent următorul e-mail de la domnia sa: «Constantin Geanta <c_g_konstantin@yahoo.com>/ To: Cichirdan Petre/ Mon, Jul 5 at 12:39 AM/ Da, tata, Geanta Ion (1933-2017) era nepotul după tată, Geantă Gheorghe (1900-1960)/ Trimis din Yahoo Mail pe Android/ Pe dum., iul. 4, 2021 la 22:19, Cichirdan Petre/ <cichirdan@yahoo.com> a scris:/ Sunteti ruda cu Teodor Geanta? »

07 iulie 2021

Petre CICHIRDAN

CULCUȘUL UNUI LEU SAU DESPRE OLTENIA RURALĂ A PĂRINTELUI MITROPOLIT BARTOLOMEU VALERIU ANANIA

+Părintele Episcop Macarie DRĂGOI
al Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord

Această monografie alcătuită cu multă însuflețire de către distinsele cecretătoare vâlcene Maria Catană și Zenovia Zamfir este dedicată satului natal al vrednicului de pomenire Mitropolit Bartolomeu al Clujului, cel supranumit, pe bună dreptate, „Leul Ardealului". Ar fi nedrept să fie trecute cu vederea originile sale din Oltenia rurală și legăturile mai puțin știute cu această regiune din vremurile pribegiilor sale. Dârzenia și buna îndrăzneală a Părintelui Bartolomeu Valeriu Anania provin, fără urmă de îndoială, din bătătura casei părintești din Glăvile, din Vâlcea centrală, satul descris în amănunt în cartea de față, unde l-am însoțit și eu pe mentorul meu, odrăslit în acest străvechi ținut românesc.

Figura mamei a fost deosebit de importantă pentru alegerile pe care Bartolomeu Valeriu Anania le-a făcut în viață, inclusiv pentru slujirea sa clericală și pentru stăruința în calea monahală. Caracter direct, onest, deschis, categoric, dintr-o bucată, avea ceva profund țărănesc și oltenesc, totodată, în fire, după cum putem da mărturie noi cei care l-am cunoscut îndeaproape. Nu era omul pe care să-l păcălești sau să-l duci cu vorba. Și nici nu puteai „negocia" cu el. Era întotdeauna cu câțiva pași înaintea interlocutorilor săi, anticipându-le mișcările, intențiile, gândurile. Desigur că, în timp, aceste trăsături native au fost sublimate de acoperământul Duhului, duse către subțirimi duhovnicești. Dar ele erau acolo, sădite în pământul tare al Glăvilor.

Ceea ce se știe, poate, și mai puțin din istoria acestui mare ierarh cărturar este că legăturile sale cu Oltenia vâlceană nu se reduc doar la originile sale sătești. Dimpotrivă, în două momente foarte delicate din viața sa, așa cum sunt ele narate în memoriile sale, Oltenia rurală a apărut ca loc de refugiu, de bejenie și de refacere și limpezire sufletească.

Primul astfel de moment intervine în viața sa când fiind ierodiacon la Mănăstirea Antim, în timpul celui de-al doilea război mondial, acesta intră într-un fel de criză existențială privind destinul său monahal. Antim era o chinovie de prestigiu, dar era și loc de perindare pentru mulți călugări care erau în București pentru

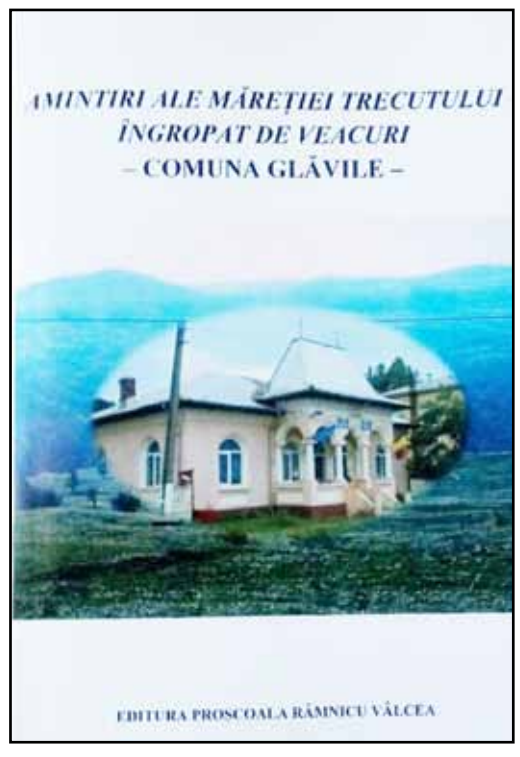

studii, ceea ce făcea să nu prindă cheag obștea. Nedumeririle tânărului ierodiacon, totuși cu preocupări urbane și culte, deloc genul pășunist sau nostalgic după viața satului, se amplifică în acest regim de tranzit și sub autoritatea aspră a unui vlădică sub a cărui oblăduire se afla. Spre întărirea tânărului monah, într-o noapte poposește la Antim starețul Mănăstirii Polovragi, Părintele Gherasim Bica. La sfatul acestuia, ierodiaconul Bartolomeu cere transferul la Mănăstirea Polovragi, veche ctitorie brâncovenească unde cunoaște acolo o frățietate monahală care îi mângâie sufletul. „Polovragi a rămas până astăzi mănăstirea inimii mele, nu numai pentru frumusețea locului, ci și pentru lămuririle sufletești pe care mi le-a dat atunci", notează prelatul în memoriile sale. „Duhul comunitar, spiritul de dăruire, dragostea nefățarnică", precum și spiritul de încredere și de disciplină liber consimțită, mai spune vrednicul de pomenire ierarh, erau cele care l-au întărit, în contrast cu traiul modest al mănăstirii.

Al doilea moment de cumpănă vine peste câțiva ani. Năvalnicul Anania, limpezit în locașurile Brâncoveanului din Polovragi, nu putea sta, totuși, locului. Poate și aceasta este o trăsătură specifică oltenilor, spre comparație cu firea molcomă a ardelenilor sau duioasă a moldovenilor. Astfel, ajunge student la medicină, în Clujul postbelic, eliberat de armatele maghiare, dar aflat sub autoritatea trupelor sovietice și a comuniștilor. Implicat în grevele studenților „naționaliști" din 1946, având un rol vizibil și de frunte, este nevoit să plece în „surghiun". Iar locul său de refugiu este Oltenia vâlceană, submontană. Două mănăstiri sunt adăpost și oază duhovnicească pentru Anania în pribegia de sub cerurile Oltului: Mănăstirea Bistrița și Schitul Pătrunsa, din crăpăturile munților Căpățânii. În memoriile sale, descrie slujbele de noapte, pe care le ținea cu Ieromonahul Veniamin de la Pătrunsa, acolo unde domnea o „mare liniște".

Glăvile natale apoi chinoviile Polovragi, Bistrița și Pătrunsa: iată constelația vâlceană care a luminat, hrănit și adăpostit leul în pribegie.

Stockholm, 1 septembrie 2020

DESPRE PRIMA CUPĂ LA FOTBAL, ORGANIZATĂ DE SINDICATUL ZIARIȘTILOR, ÎN 1919

Tanța TĂNĂSESCU

Privim cu uimire miracolul meciurilor de la *Campionatul European de Fotbal*, cu suporteri în tribune, ca odinioară, dar gândul nostru se îndreaptă spre spectatorii români, martori fideli ai unui fabulos și captivant spectacol, clădit temeinic pe trei piloni de rezistență: sportul rege, râsul și cititul presei.

Ce au ele în comun? Un an de pomină: 1919, dată de hotar, când se desfășoară câteva premiere în țara noastră, devenite apoi tradiționale petreceri a timpului liber de la mic, la mare.

Așadar, în acel an consemnăm apariția unui mare club de fotbal, inclusiv a unei pri-me reviste specializată în comentarii dedicate jocului cu balonul rotund, cu periodicitate săptămânală, numită „Revista Sportului Foot-Ball" (București, 18 septembrie 1919), apoi inau-gurarea unui templu al râsului și, mai ales, desfășurarea unei competiții fotbalistice, organizate de jurnaliști.

Dar să le luăm pe rând: După Marea Unire, fotbalul prinde aripi și în Capitală. Chiar în anul 1919 se înființează la București *Clubul Maccabi*, al cărui sediu va fi, începând cu anul 1921, în *Calea Dudești*, unde clubul avea și stadionul. După al Doilea Război Mondial, echipa își schimbă denumirea în „Ciocanul" București, devenind în 1948 cunoscutul club de fotbal bucureștean *Dinamo*!

Despre *Templul Comediei*, cunoscutul *Teatru de Revistă* de azi, știm că a luat ființă la data de 23 mai 1919, pe Str. Academiei, pe locul unde funcționase Grădina de Vară „Amicii Orbilor", loc cunoscut de acum drept Grădina „Cărăbuș".

Faimosul Constantin Tănase va recita textul pergamentului de întemeiere, scris de nu mai puțin celebrul jurnalist, George Ranetti, patronul Revistei „Furnica", gelosul îndrăgostit de dezinhibata promotoare a velocipedului în țara noastră: Maria Mihăescu („Mița Biciclista").

Numărul costă 25 bani (50 lei)

ANUL VIII. ARAD, Sâmbătă 6 Septemvrie 1919. Nr. 104.

ROMÂNUL

Principiul muncii.

Plecarea ofițerilor ruși din România.

Un comunicat oficial.

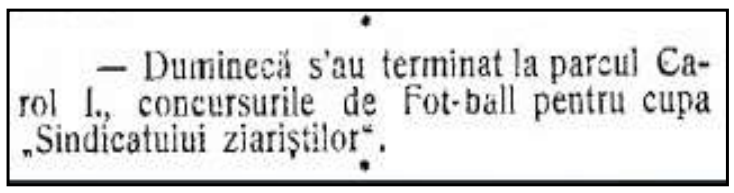
— Duminecă s'au terminat la parcul Carol I., concursurile de Fot-ball pentru cupa „Sindicatului ziariștilor".

„Se-întemeiază Templul Comediei
Și-or pune-ntâia piatră a temeliei
Tănase, care-i un vestit ghiduș
Cu nasu-i lung, de-aici și pân-la Huși
Și Grigorescu, negru ca un tuș...
De ce-l numiși tu Teatru "Cărăbuș"
O, nașule-arhitect care-l făcuși ?
Eu nu pricep – da-i treaba meseriei
Iar eu-s doar gramaticul trepăduș
Ce-așterne azi pe luciul hârtiei
Mai alb ca florile de corcoduș
O slovă ce-i menită veșniciei!"

Renunțând la postura de condeieri și martori de întreceri sportive, vine și rândul jurnaliștilor să jongleze nu numai cu cuvinte, sau să se faulteze în paginile diverselor ziare, câștigând simpatia publicului cu fente și driblinguri de idei, ci pur și simplu să coboare în arenă, în postura de fotbaliști amatori. Iată ce scrie ziarul *Românul* din data de 6 Septembrie 1919: **„Duminică s-au terminat în Parcul Carol I concursurile de fot-ball pentru cupa *Sindicatului Ziariștilor*"** (cf. „Românul", Anul VIII, nr. 104, Arad, Sâmbătă 6 septembrie 1919, p. 2).

În perioada 23 august- 6 septembrie 1919 au avut loc ample serbări organizate de *Sindicatul Ziariștilor* la care jurnaliștii și familiile lor aveau acces gratuit, pe baza „cărților de ziariști", adică a legitimațiilor de presă.

De altfel, *Sindicatul Ziariștilor* și *Asociația Generală a Presei Române* organiza și în *Parcul Oteteleșeanu* o serie de serbări, pentru strângerea de fonduri ce au fost dăruite în scop caritabil unor asociații cu profil umanitar.

Așadar, în toamna anului 1919 asistăm la câteva premiere notabile, dintre care două ne privesc în mod deosebit: înființarea Uniunii Ziariștilor Profesioniști, precum și a primei competiții de fotbal organizate de jurnaliști.

În aceste condiții, când milioane și milioane de telespectatori din întreaga lume vibrează privind nostalgic la acest spectacol fotbalistic desfășurat în aceste zile, ne întrebăm dacă admirabilul nostru Președinte al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, Doru Dinu Glăvan, ar dori să ia inițiativa reînvierii acestei centenare competiții a jurnaliștilor, pe care domnia sa, cu inconfundabilul talent de comentator sportiv, o va și dărui iubitorilor de fotbal din țara noastră.

BLAGA, DIMENSIUNE A CONȘTIINTEI ROMÂNEȘTI

Constantin GEANTĂ

Parcă ieri răsunau pașii săi pe străzile Clujului. Parcă ieri giganticii săi pași trezeau rezonanțe cosmice, dar noi, prea mici, nu puteam să îi înțelegem.

Profetul era printre noi, dar noi nu puteam urca nebănuitele trepte până la el, ca să deslușim tainele Unicornului prin Verbul său. Prea mărunți, nu puteam urca templul, prea îndepărtați nu ne puteam apropia de „Curțile dorului". O, câte revelații ne erau refuzate, o câte esențe se ascundeau!

Blaga, dimensiune cosmică a trebuit să urce în absolut ca noi să ne apropiem de el, a trebuit să transcendă bariere în drumul său spre un Anonim Mister, ca noi să percepem un fulger de granit. Blaga, era cu noi, dar nu îl percepeam. Era cu noi, dar nu îl înțelegeam. L-am fi ucis ca pe Zamolxes dacă ar fi vrut să ne îndrume spre edenul ființării absolute.

Ca Manole, el s-a avântat în absolut. Tragică revelație, Faust dobândește mântuirea, Dante ajunge în Empireu, iar din străfunduri răzbate o rezonanță nesfârșită „ O tată, o mare Anu, a pierit Enkidu..." Dar cine este Enkidu ? Enkidu suntem noi, Ghilgameș, este căutarea sa pentru că el nu poate fi decât Uta-Napistimu.

Anii care ne despart de moartea sa sunt ca o veșnicie! Prin inefabilul operei sale ne regăsim în paradisul mioritic.

Blaga nu mai este, dar este în schimb spațiul blagian, spațiul mioritic, avântul nicean și dionisiac, voluptatea goetheană a unui neam, izbăvit prin arderea unui Prometeu valah. Blaga, planează peste noi, tutelar și apăsător, bând și enigmatic, ca un Gebeleizis al luminilor organice.

Apropierea de Blaga, este apropierea de un templu elen, de măreția piramidelor egiptene, de avântul nemăsurat al coloanelor indiene, de infinirea întru pagodele chinezești și de inițierea întru templele aztece și incașe.

Blaga este tutelara noastră potență creatoare, este căutarea și dorul infinit al unduirilor sufletului românesc. Din panteonul spiritualității noastre, unde alături de Eminescu privește Luceferi, cu Brâncuși se înalță în increat devenind zbor al păsării de aur, cu Enescu prin Oedip învinge Sfincșii vremurilor, cu Grigorescu privește într-o tragică splendoare deplasarea carului românesc dinspre veșnicie înspre vremelnicie și invers, ne privește cu un surâs enigmatic. De aici parcă ne spune că: orice căutare poartă potența salvării, căci „salvat de rău e duhul"care va străbate „văzduhul", iar cel ce cu sârg se va strădui poate să fie „mântuit". Dar mântuirea presupune existența întru ființa românească, iar Blaga a fost un mare român, român, în sens adânc, adică deschizător de sensuri în orizonturile unui neam care poartă în sine dorul de absolut.

Pentru existența noastră viitoare se impune un lucru: să pregătim ființa noastră pentru apropierea misterului blagian, deci să primim „transcendentul care coboară"!

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

CUM A FOST POSIBIL CA ÎN 1991, ÎN ROMÂNIA, SĂ SE DESFIINȚEZE UN ATELIER DE PROIECTARE ASISTATĂ DE CALCULATOR?...

Acum, după treizeci de ani de la Revoluția din Decembrie 1989, ne gândim cu de a fost posibil ca la cea mai titrată (în mod real-având cel mai mare export de produse de hidraulică-Cilindri Hidraulici: URSS, RDG, Polonia-dar și de tehnologie!-Capete de Comandă pentru Pompele axiale cu disc înclinat-RDG) Întreprindere din Râmnicu Vâlcea, I.E.H, să se desfințeze unicul Atelierul de Proiectare Asistată, unic în țara noastră, dar și Europa de Est... În timp ce așa ziții revoluționari au devenit nemuritori, și priumesc pensii de revoluționar și alte avantaje foarte importante până la moarte... Un atelier care ar fi făcut față la fabricarea celor mai sofistificate produse din lume, așa cum au fost și cele două din afara producției planificate, dar executatea la cererea conducerii țării: Turbosuflantele pentru Industria Cimentului și Matrițele OLTCIT! Astăzi, nimeni nu mai poate exista fără Calculator și Comandă Numerică în orice domeniu de activitate, inclusiv în Industria grea a Construcțiilor de Mașni care la noi s-a desființat prima!... considerartă a fi un „morman de fiare vechi"!

Credem că adevărul despre societatea noastră contează, mai ales acum, foarte mult. Realitățile specifice fiecărui compartiment al vieții. Este bine de știut, de cunoscut, pentru a face comparații, pentrua găsi răspunsuri la marile întrebări, întrucât, vedem, nimeni dintre legiutori nu mai gândește la timpul prezent, de trecut nici vorbă, iar de viitor, ce să mai vorbim...legile se fac la timpul viitorului nedefinit! Fostul partid aflat la putere a proiectat o lege a pensiilor (de ce oare a fost schimbată legea pensiilor lui N Ceaușescu , veche și înțeleaptă, europeană, timp de un secol, trecută prin trei sisteme sociale și politice, și care avea valoare de aplicare după trei ani de la prezentare! și care degeaba s-a promulgat în 2019, sau s-a promulgat fals, nerămânând nimic adevărat din ea și, acum, iată suntem anunțați că se proiectează o nouă lege a pensiilor valabilă din 2023!!...De fapt adevărul este că nu ne mai întrebăm nimic, după ce în anul 1991 am desființat un Atelier de Proiectare Asistată de Calculator, după ce trei ani mai târziu am liberalizat prețurile la materiale și materiile prime, dar nu am liberalizat și manopera („o crimă" după afirmația soțului meu din „cotidianul.ro", 13 noembrie 2013). De fapt orice este posibil într-un stat bazat pe o clasă de mijloc care numai a democrație nu miroase, dar capabilă de corupție și minciună.

Leontina RUS

NE-AM TOPIT MERGÂND LA MARE CU MICROBUZUL

Când văd un microbuz mă gândesc la un cuptor cu microunde.

Peter KIS

ICOANE MIRACULOASE

Îndrumătoarea - Mănăstirea Govora

Arhim. Veniamin MICLE

Mănăstirea Govora este amplasată la poalele dealului Coșul Mare, pe raza comunei Mihăești, la 6 kilometri distanță de Băile Govora și la 18 kilometri de orașul Râmnicu Vâlcea. Este una dintre cele mai vechi mănăstiri din Țara Românească, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului", fiind un monument arhitectonic medieval de o rară frumusețe.

Potrivit opiniilor unor filologi, denumirea de „Govora" ar veni de la cuvântul slavon „gavariti", care înseamnă: „a vorbi", „a spune", sau „izvor", „murmur de izvor", ori din dialectul traco-dac, având sensul de „adâncitură" sau „vale cu multe izvoare", ceea ce este mult mai aproape de adevăr, având în vedere vechimea traco-dacilor pe aceste meleaguri.

Mănăstirea a fost ctitorită de voievodul Vlad al II-lea „Dracul" (1436–1447), tatăl lui Vlad Țepeș (1448, 1456–1462 și 1476). În timpul lui Țepeș, are loc răzvrătirea boierului vâlcean Albu cel Mare – probabil înrudit cu dinastia Basarabilor – care încearcă să-l înlăture de pe tron. Printre altele, Albu cotropește satele Glodul și Hința și pustiește sfântul locaș, dar Vlad Țepeș înfrânge pe boier și-l execută. Ulterior, Radu cel Mare (1495–1508) reface mănăstirea, fiind considerat ca al doilea ctitor. În cea mai veche pisanie, se spune că „această biserică cine a zidit-o nu se știe [...] iar Radu cel Mare [...] au dires-o și au înfrumusețat-o". De asemenea, el confirmă vechile danii de la Vlad „Dracul", bunicul său, și de la Vlad al IV-lea „Călugărul" (1481–1495), tatăl său, făcând multe donații, încât mănăstirea devine una dintre cele mai importante din Țara Românească.

Primul document, care atestă existența Mănăstirii Govora, este un hrisov din 27 septembrie 1485, prin care egumenul Iosif Govoreanul cumpără câteva părți din moșia Hijul, care aparținea de Râmnicu Vâlcea.

În primăvara anului 1611, în urma invaziei armatelor principelui Transilvaniei Gabriel Báthory (1608–1613) împotriva voievodului Radu Șerban, Mănăstirea Govora a fost din nou jefuită, dar pagubele suferite de construcția propriu-zisă nu au fost majore.

Ulterior, domnitorul Matei Basarab (1632–1654) realizează ample lucrări de reconstrucție, consolidare și extindere ale așezământului, fiind considerat al treilea ctitor al sfântului lăcaș.

Biserica Mănăstirii Govora, așa cum arată după refacerile succesive, datează din timpul domnitorului Constantin Brâncoveanu (1688–1714); construită pe un plan treflat, cu o turlă ridicată deasupra naosului, are o cornișă de cărămidă în forma dinților de fierăstrău. Pereții exteriori au o singură ornamentație arhitectonică: un brâu cu împletituri. Ferestrele înguste, cuprinse între ancadramente simple, fiind dublate de un chenar cu motive geometrice și vegetale. Pridvorul bisericii se sprijină pe opt coloane de piatră simple, puțin îngustate spre vârf, terminate cu capiteluri late și fără ornamentații. Tâmplele coloanelor și bolta pridvorului sunt acoperite cu picturi murale.

În interiorul bisericii, pictura murală este deosebit de bogată, executată în tehnica fresco, de zugravi cunoscuți ai epocii brâncovenești, semnăturile acestora fiind încă bine conservate. De asemenea, pe lângă valoroasa pictură, se găsește o frumoasă catapeteasmă originală, din lemn de tei aurit, sculptată în stil brâncovenesc. Deasupra ușii de la intrarea în biserică, se află o Icoană unică în țara noastră, dar și în lume, care înfățișează pe Maica Domnului cu aripi și cu Sfântul Acoperământ, fiind pictată între anii 1700–1711 de zugravii din Școala brâncovenească de la Mănăstirea Hurezi.

Incinta mănăstirii este de formă trapezoidală, având lungimea de 60 m, cu latura vestică măsurând 67 m și latura estică de 30 m.; este mărginită de zidul exterior, pe care sunt situate chiliile precum și beciurile de suprafață. Zidul este înalt și masiv, din piatră, pentru a rezista atacurilor unor eventuali invadatori; deși a fost refăcut de mai multe ori, el și-a păstrat aspectul inițial, fiind clasificat în prezent ca monument istoric și de arhitectură.

Chiliile sunt dispuse pe două niveluri: un parter supraînălțat și un etaj, acesta din urmă fiind adăugat în secolul al XIX-lea.

La intrare, există un turn impunător care servește drept clopotniță și turn de poartă, străjuind accesul în incinta mănăstirii; este etajat pe patru niveluri, având o înălțime de aproximativ 15 m și o grosime de circa 2 m. Etajele 2 și 3 sunt prevăzute cu ferestre-crenel pentru tragerea cu arme de foc, având un rol important în defensiva complexului. Ultimul etaj, care adăpostește clopotnița propriu-zisă, a fost adăugat în epoca brâncovenească.

Mănăstirea Govora a devenit un adevărat focar de cultură în timpul domnitorului Matei Basarab; acesta a instalat aici, în anul 1637, a doua tipografie din Țara Românească, după cea de la Mănăstirea Bistrița, unde ieromonahul Macarie românul tipărise trei cărți: Liturghierul (1508), Octoihul (1510) și Tetraevanghelul (1512). Tiparnița o primise la cererea sa, cu meșteri cu tot, de la mitropolitul cărturar Petru Movilă al Kievului. Unul dintre cei mai importanți stareți ai mănăstirii, Meletie Macedoneanul, a supravegheat activitatea tipografiei, de sub teascurile căreia apar „Psaltirea slavonă" (1638) și „Pravila de la Govora" (1640), prima lucrare tipărită în limba română, tradusă de ieromonahul cărturar Mihail Moxa de la Mănăstirea Bistrița.

În timpul domniilor fanariote, mănăstirea a pierdut pe rând toate moșiile pe care le avea, intrând și în datorii. Abia în secolul al XIX-lea, viața mănăstirească revine la normal. Astfel, în timpul starețului Nicandru Vasilescu (1863–1882) sunt refăcute chiliile, adăugându-se încă un etaj la cel existent, iar în timpul reparațiilor care s-au efectuat la sediul Episcopiei Râmnicului (1890), episcopul Ghenadie Enăceanu (1886–1898) s-a stabilit temporar aici, ocazie cu care s-au făcut unele îmbunătățiri la clădirile anexe.

Inițial, Govora a fost mănăstire de călugări, abia la 20 iulie 1959, statutul ei a fost modificat, fiind transformată în mănăstire de maici, prin aducerea a 21 de călugărițe de la Mănăstirea Bistrița vâlceană, în frunte cu starețа Evghenia Racoviță (1959–1964).

La Mănăstirea Govora se păstrează o renumită icoană, făcătoare de minuni, cunoscută sub denumirea de „Îndrumătoarea" sau „Hodighitria", nume care vine de la cuvântul grecesc „hodigos", care înseamnă „călăuză", ori „arătătoare a căii", adică „Îndrumătoarea".

„Hodighitria" este denumirea dată tipului iconografic în care Maica Domnului ține pe Mântuitorul, Prunc fiind, pe brațul stâng și arată spre El, cu mâna dreaptă, ca spre Acela de care să ascultăm și pe care să-L iubim. Pruncul Iisus ține în mână un sul de hârtie, simbolizând Evanghelia, adică vestea cea bună adusă lumii prin venirea Sa. Fecioara Maria îndrumă spre Iisus cu mâna dreaptă.

O copie foarte veche a acestei Icoane, s-a păstrat mult timp în biserica centrală din Mânăstirea Vatoped, pe o coloană din strana stângă. În anul 1730, aceasta a dispărut brusc de la locul său, cu toate că porțile mănăstirii erau încuiate, și a apărut în chip minunat la Mănăstirea Xenofont. Toți credeau că Icoana a fost furată și dusă în Mănăstirea Xenofont. Drept aceea, monahii au luat icoana înapoi și au pus-o sub o mare purtare de grijă. La scurtă vreme, icoana a dispărut din nou din Lavra Vatoped și a apărut în cea de la Xenofont. Călugării au înțeles că aceasta este o lucrare a Maicii Domnului și au lăsat-o acolo. Ei au trimis multă vreme ulei și ceară la Mănăstirea Xenofont, pentru cinstirea Maicii Domnului. Deci, originalul ei se păstrează în Mănăstirea Xenofont din Sfântul Munte Athos.

Icoana de la Mănăstirea Govora datează din anul 1530 și se presupune a fi una dintre primele icoane zugrăvite într-un atelier local. Pe rama masivă, în partea de jos, a existat o inscripție în slavonă, care a ajutat la datarea icoanei, anume: „Dorothei... Maicii Domnului și pururea Fecioarei Maria", a fost însă îndepărtată cu prilejul unei restaurări. Despre Dorotei se știe că a fost egumen al Mănăstirii Govora, în al treilea deceniu al secolului al XVI-lea, și astfel s-a convenit datarea piesei în anul 1530. Concepția și modul de tratare încadrează stilul icoanei ca aparținând unui atelier de școala grecească târzie.

Se spune că prima icoană de tip Hodighitria a fost zugrăvită de Sfântul Apostol Luca, încă din vremea în care Maica Domnului trăia. Se spune că, văzând icoana, Maica Domnului a binecuvântat-o. Mai apoi, Sfântul Apostol Luca a trimis icoana la Antiohia, unui anume Teofil, împreună cu Evanghelia sa (Luca 1, 3). După moartea lui Teofil, icoana a fost dusă în Ierusalim, iar de aici a fost trimisă la Constantinopol, unde a fost așezata în Mănăstirea Hodegon.

Potrivit tradiției, în secolul al IV-lea, se spune că icoana a fost dusă la Roma, iar în secolul al VI-lea, Sfântul Grigore cel Mare sau Dialogul a așezat-o în Biserica Sfântul Apostol Petru. Copii transmise după aceasta icoană se crede că sunt păstrate până azi. O astfel de icoană, chiar una dintre cele mai vechi, este considerată a fi cea din Mănăstirea Xenofont. Potrivit tradiției locului, aceasta este chiar una dintre mai multele icoane zugrăvite de Sfântul Apostol Luca.

La sfârșitul Acatistului Născătoarei de Dumnezeu, în rugăciunea „Pe Tine te mărim", este scris următorul text: „Mută să fie gura păgânilor, care nu se închină icoanei tale celei zugrăvite de Sfântul Apostol Luca, ceea ce se cheamă Povățuitoarea".

Icoana de la Mănăstirea Govora redă cu mare acurateță modelul bizantin, fiind realizată în tonalități calde, de brun, ocru, verde și roșu închis, pe un bogat fundal aurit. Luminile care modelează drapajul sunt realizate în tonuri deschise, sau marcate fin cu aur. În colțurile de sus apar busturile Arhanghelilor Mihail și Gavriil.

Maica Domnului Hodighitria – Icoana ce ne îndrumă pașii în viață, întotdeauna spre Hristos! este cel mai frecvent tip iconografic bizantin.

Credincioșii care se roagă din inimă, cu toată evlavia, acestei Sfinte Icoane, primesc împlinirea tuturor bunelor dorințe.

INVENTICA

COMUNICAT DE PRESA - 25 iunie 2021

Centrul Alexandru Proca pentru Initiere in Cercetarea Stiintifica a Tinerilor din cadrul Institutului National de Cercetare-Dezvoltare pentru Inginerie Electrica ICPE-CA, Bucuresti, va participa la olimpiada internationala EU Contest for Young Scientists, EUCYS 21, cu doua echipe.

Temele de cercetare ce vor fi prezentate de cele doua echipe participante la EUCYS 21 sunt: Strong electric field electroosmosis - physical principles and measurements in the strongly nonlinear regime (Natalia Ionescu, clasa a XII-a, Colegiul National Mihai Viteazul-Bucuresti) si Demyelination: a Research into the Use of Electrical Models in Studying Demyelinating Diseases (Despina Gica, clasa a XII-a, Colegiul National Mihai Viteazul-Bucuresti).

EUCYS 21 reprezinta echivalentul european al olimpiadei ISEF–SUA si se va desfasura in perioada 16-21 septembrie 2021, in Spania.

Romania va participa la EUCYS 21 cu trei echipe de cercetare, dintre care doua sunt din cadrul Centrului Alexandru Proca.

Le dorim succes echipelor participante!

BIROUL DE PRESA ICPE-CA

TUDOR VLADIMIRESCU ŞI ȚINUTURILE VÂLCENE

Zenovia ZAMFIR

Plaiurile vâlcene au fost dintodeauna părtaşe la întreaga istorie a patriei, toate marile momente din istoria milenară a poporului român sunt atestate şi pe aceste meleaguri, destinul lor a fost şi destinul întregii ţări.

Judeţului Vâlcea, sau « ţinutul lupilor » după denumirea slavă, situat în drumul legiunilor romane către capitala dacă, a fost semănat cu numeroase aşezări militare: Rusidava (Drăgăşani), Pons Aluti (Ioneşti), Sargidava (Racoviţa), Castra Traiana (Gura Văii). Vegheat de munţii falnici în zona de nord, înfrumuseţat de pădurile de brad şi molid de pe Valea Oltului, străbătut de bătrânul Alutus, Vâlcea se învecinează cu judeţele Alba, Sibiu, Argeş, Olt, Dolj, Gorj şi Hunedoara.Istoria sa, evidenţiată de descoperirea mai multor vestigii din perioadă stăpânirii romane este una milenară. La Bugiuleşti, în zona de sud, s-a gasit Homo olteniensis, un craniu aparţinând unui strămoş al omului, vechi de 2 milioane de ani, iar la Ocniţa a fost identificată aşezarea dacică Buridava. După retragerea romană din Dacia, in 271, migratorii au invadat zona, care a inflorit cultural şi economic în Evul Mediu. Pe Valea Oltului, domnitorul Mircea cel Bătrân a construit Mănăstirea Cozia, cel mai important complex de artă medievală valahă. În anul 1637, la Govora s-a tipărit prima culegere de legi din Ţara Românească. Domnitorul Matei Basarab a ctitorit Mănăstirea Arnota, iar Sfântul Constantin Brâncoveanu a lăsat în urma sa, Mănăstirea Horezu, parte a patrimoniului UNESCO. La 29 iulie 1848, în parcul Zăvoi se intonează pentru prima dată cântecul „Deşteaptă-te, române!" compus de Anton Pann pe versurile poeziei „Un răsunet" de Andrei Mureşanu, care anul 1989 devine imnul naţional. Un loc aparte în istoria Olteniei de sub munte, zonă din care face parte şi judeţul Vâlcea, ocupă revoluţia română de la 1821 condusă de Tudor Vladiminrescu.Pentru a înţelege acţiunile lui Tudor este esenţial să cunoaştem contextul social, politic şi diplomatic din aceea perioadă. Pe de o parte, el avea sprijinul marilor boieri pământeni, dornici să scape de domnii fanarioţi şi să restabilească autonomia ţării, dar fără ca sistemul social să se transforme. Pe de altă parte, Tudor trebuia să formeze o armată formată din ţărani, liberi sau neliberi, excedaţi de o fiscalitate nemiloasă, agravată în timpul ultimilor doi domni, Caragea şi Şuţu: „Ajuns în Oltenia, în fruntea pandurilor, dar şi a altor păturii ale lumii satelor, ca şi ale oraşenilor, care răspund la chemarea sa, [...] Tudor se vede silit să adapteze programul şi acţiunile sale pe linia satisfacerii intereselor nu numai ale marilor boieri, ci şi pe linia intereselor acestor categorii sociale care stăteau la baza mişcării" (N. Isar). Pentru că o parte din luptele purtate de panduri lui Tudor Vladimirescu s- au desfăşurat pe teritoriul judeţului Vâlcea, în zona municipiului Drăgăşani dar şi în localităţile învecinate se cuvine să descriem acele momente ţinând cont de documentele studiate şi publicate de istorici.Luptele s-au desfăşurat în perioada de 29 mai – 7 iunie 1821. Localitatea Drăgăşani a fost aleasă pentru înfruntarea dintre panduri şi turci datorită poziţiei strategice a acesteia. Conform documentelor cartografice, Lunca Oltului avea locuri de pădure deasă în est şi sud, care se prelungea cu pădurea de la Călina, Prundeni şi Zăvideni spre nord şi era o zonă prielnică înaintării pandurilor. La Drăgăşani se intersectau mai multe drumuri, care făceau legătura între cele două maluri ale Oltului, cu vaduri ce se puteau trece cu uşurinţă şi cu ramificaţii în satele din împrejurimi, putându-se asigura deplasarea oştilor spre Slatina, pe ambele părţi ale Oltului, spre Craiova, Râmnicu-Vâlcea şi Târgu-Jiu, la care se adaugă prezenţa strategică a mânăstirilor: Stăneşti, Mamu, Dobruşa şi Şerbăneşti.

„Şi mergând la Drăgăşani – spune în relatarea sa polcovnicul Ion Solomon, care conducea pandurii din garnizoana Craiova – am găsit oraşul pustiu, fugiseră toţi negustorii; şi şezând să prânzim, ne-am pomenit că vin nişte negustoraşi la mine şi-mi spun că le-a venit poruncă de la Chihaia – bei să le gătească de prânz turcilor, că peste puţin vor fi aicea; şi m-au rugat neguţătoraşii ca să-mi fac pomană cu ei şi să mă retrag din orăşelul lor mai iute, până nu vin turcii, căci o să li se întâmple foc şi robie. Aşa că fiindu-mi milă de dânşii, i-am ascultat şi m-am retras în satul Zăvideni, cale de jumătate de poştă de Drăgăşani; şi cum am ieşit eu, pe loc au intrat turcii şi, după ce au mâncat, au plecat iute după noi şi ne-au ajuns acolo, la Zăvideni" (Solomon, 1933, 20).

Luptele pandurilor de la 1821desfăşurate pe teritoriile vâlcene, sunt amplu descrise pe www.istorielocala.ro... << Ajunşi la Zăvideni, pandurii fac popas într-o grădină de pruni („în ţarină", sub un deal, probabil în partea de nord-vest de biserica de la Bărbuceni, de unde se putea supraveghea valea Oltului până la Drăgăşani) şi încearcă să se odihnească. Pe marginea Oltului, se văd cete de turci care veneau în fuga mare. Lupta care a avut loc (la 26 mai 1821) s-a dat între circa 800 de panduri şi turci care erau peste 3000, aceştia aducând cu ei şi tunuri, în timp ce pandurii nu aveau niciun tun; pe lângă asta, rămăseseră şi fără cai, pe care îi împiedicaseră ca să pască şi care, la zgomotul împuşcăturilor, se împrăştiaseră. Pandurii s-au retras în nişte vii şi au împuşcat mulţi turci; apoi au urcat pe un deal, unde a avut loc o luptă corp la corp, timp în care pandurii s-au împrăştiat, mai ales că în timp ce turcii se înmulţeau „ai noştri" dăduseră fuga la coastă (Ibidem). Din tabăra pandurilor, pieriseră peste 200 de oameni (Documente V, 1959-1962, 570-571). Văzând că pandurii s-au risipit, turcii au luat-o înapoi spre Drăgăşani, iar pandurii s-au regrupat, au coborât în vale, la Orleşti, şi s-au îndreptat spre Râmnic.

Turcii, întorşi la Drăgăşani, concentrează trupele în cele trei case principale din târg: Mânăstirea Drăgăşani (în locul unde se află astăzi catedrala), casa şătrarului şi metohul Episcopiei Râmnicului, pe care le-au întărit cu şanţuri de apărare. În această zi, la 21 mai 1821, turcii intraseră în Slatina, unde au dat lupte cu garnizoana de panduri, care avea un număr redus de luptători, dintre care, cei mai mulţi, au căzut în luptele cu forţele otomane, mult superioare. Auzind pârjolul făcut de turci, Hagi Prodan a pornit spre Slatina, dar în acelaşi timp, primind ştirea că la Drăgăşani sosiseră 3000 de turci, a mers la Vultureşti, unde a sosit şi oastea lui Macedonski, în noaptea de 27 spre 28 mai, poposind aici şi luând masa.

În acest timp, un român scăpat de la turci, din Drăgăşani, îi anunţă pe comandanţii pandurilor că turcii au luat fete şi fugari creştini din Craiova şi Caracal, precum şi negustori din Drăgăşani, pe care îi ţin închişi, ca să-i taie, bănuindu-i de „zavergii" (Aricescu, 1873, 284).

Din 2000 de panduri, câţi s-au oferit voluntari ca să-i atace pe turci, Hagi Prodan a ales 300 şi, dându-le merinde, arme şi muniţii, aceştia au trecut Oltul spre apus prin trei puncte diferite, în noaptea de 27 spre 28 mai, nu la aceeaşi oră. Operaţia pandurilor a reuşit fără să se tragă vreun foc de armă. Pandurii fuseseră informaţi despre punctele în care erau concentrate armatele turceşti şi s-au adunat în partea de apus şi miazănoapte a târgului, sus pe Dealul Olt. S-au împărţit, pentru rezistenţă, în mai multe „case mari", împrejmuite cu garduri înalte din trunchiuri de stejar, sparte în două şi înfipte adânc în pământ, unde aveau să se retragă în caz de atac din partea turcilor.

La două ore după ce s-a luminat de ziuă, turcii, observând prezenţa pandurilor, s-au îndreptat spre Dealul Olt şi i-au atacat în poziţiile lor. „Duşmanii se repezeau cu mare îndrăzneală, până la meterezele noastre- scrie Chiriac Popescu – dar cu mare vătămare s-au înfrânt înapoi, de câte ori au dat năvală peste meterezurile trupului nostru" (Berindei- Mutaşcu, 1962, 176).

„Lupta a durat toată ziua de 28 mai şi s-a soldat cu pierderi din ambele părţi; turcii lăsând pe câmpul de luptă 86 de morţi şi un număr mai mare de răniţi, iar din rândul celor 300 de panduri au murit pe câmpul de onoare 33 de luptători, iar 17 au fost răniţi" (Aricescu, 1873, 285).

În timpul desfăşurării confruntării, pandurii rămaşi în stânga Oltului au trecut, pe la Poganu, spre locul de luptă, protejaţi de zăvoiul de salcâmi şi plute din luncă. Turcii au observat destul de târziu această manevră şi imediat s-au retras în cele trei clădiri din sud-estul localităţii. Înfrânţi, mult reduşi ca număr, turcii au dat foc târgului, lăsând neatinse cele trei case în care se aflau. Incendiul era folosit de turci pentru a timora populaţia care-i sprijinea pe panduri.

„Au ars şi putea omul de trei sferturi de ceas să vază para de la flacăra cea mare care se urcase val în aer"- descria Chiriac Popescu incendiul Drăgăşanilor (Berindei - Mutaşcu, 1962, 176). Focul din Drăgăşani a durat toată noaptea. Încă din seara de 28 mai, pandurii, rămaşi în număr de 250, s-au unit cu corpul ce trecuse Oltul, făcându-şi tabăra tot în partea de nord-vest a târgului Drăgăşani, în casele de pe Dealul Olt. În aceeaşi seară, soseşte la Drăgăşani şi serdarul Diamandi, care avea sub comandă întreaga cavalerie, formată din circa 1000 de oameni. (Documente V, 1959-1962, 313). În dimineaţa de 29 mai, în zori, un grup de călăreţi turci care se cazaseră în incinta mânăstirii şi în casele mari pe care puseseră stăpânire, îi atacă pe pandurii lui Diamandi. În acestă confruntare, au căzut 56 de turci (Aricescu, 1873, 286). În răstimpul de răgaz care a urmat, Diamandi este informat de arestarea lui Tudor Vladimirescu de către Macedonski, care se şi declară comandant al pandurilor. În aceste împrejurări, Diamandi a înţeles că fără Tudor Vladimirescu şi sub comanda lui Macedonski, nu mai avea nici un sens să lupte şi se retrage cu cavaleria la mânăstirea Horezu (Documente V, 1959-1962, 313).

În a doua parte a luptei, pandurii, sub comanda lui Macedonski şi Hagi Prodan, au strâns cercul şi s-au apropiat de cele trei case în care se aflau turcii şi le-au asediat. Împuţinaţi numeric şi cu muniţie insuficientă, turcii au slăbit rezistenţa şi în noaptea de 29 spre 30 mai s-au retras spre Râmnicu-Vâlcea, la o „poziţiune depărtare de 6 ore de Drăgăşani" (Ibidem, 522). Turcii au luat retragerea pandurilor drept tactică de luptă "şi nu cutezau a ieşi două zile din mânăstire şi din casele în care erau închişi, după aceea rămânând puţini turci de pază la mânăstire, ceilalţi plecând la Craiova cu răniţii lor" (Aricescu, 1873, 285-286).

Cu câteva zile înainte de 7 iunie, greul armatelor turcilor sosise din nou la Drăgăşani, în speranţa de a înainta şi a cuceri Ocnele Mari. În ziua de 7 iunie 1821, are loc lupta dintre eterişti şi turci. Turcii, în număr de 2500 s-au oprit în spatele pădurii din partea de sud-est şi 200 delii „dintre ei, s-au apropiat de o cârciumă arsă, care se afla la o distanţă de o bătaie de puşcă de linia avangărzii eteriştilor" (Documente, Răscoala 1821, 264). Cercetătorul Dumitru Bălaşa aprecia că locul unde se găsea cârciuma, ar fi fost la intersecţia actuală a străzilor Decebal cu Tudor Vladimirescu. Ipsilanti, care se afla la Râmnic în fruntea eteriştilor prezenţi acolo, l-a trimis pe Caravia să afle care era situaţia turcilor la Drăgăşani. După ce acesta îl informează că nu sunt mulţi turci, se hotărăşte trimiterea a „o samă de arnăuţi şi mavrofori la Drăgăşani, să apuce pe turci la revărsatul zorilor....şi aşa dându-se porunca a se găti, după ce s-au întocmit cei orânduiţi a merge, au şi pornit cu toţii din Râmnic" (Ibidem, 260). Alte izvoare informează că la Drăgăşani a fost trimis batalionul sacru, în noaptea de 1 iunie, sub comanda lui Iordache şi a lui Caravia (Documente V, 1959-1962, 23). Batalionul sacru, aşezat în careu, cu circa 600 de oameni şi trei tunuri, ocupă poziţie de luptă, probabil pe actuala stradă Carol. Căpitanul Iordache îi ordonase lui Atanasie să treacă pe un loc mlăştinos, ca să-şi aşeze tabăra în partea dreaptă a dealului, pentru a-i împiedica pe turci să distrugă podul. Turcii, de teamă să nu fie încercuiţi, au trimis 150 de călăreţi, care au fost respinşi şi siliţi să intre din nou în Drăgăşani. Retragerea s-a făcut, cu aproximaţie, pe strada Carol şi în acest fel au căzut în spatele batalionului sacru. Starea de beţie în care se aflau grecii, muniţia umedă de care nu s-au putut folosi, au făcut ca riposta acestora să fie slabă, iar călăreţii turci, aşa cum se vede în stampa cu lupta de la Drăgăşani, să nimicească armata eteristă (Ibidem, 316, 434).

Din cei 600 de soldaţi ai batalionului sacru, au scăpat 100. Cea mai mare parte a pandurilor, nu au participat la luptă alături de eterişti. La vestea morţii lui Tudor, ei se împrăştiaseră. O parte din panduri s-a retras la Suteşti, „unde au continuat lupta, respingându-i pe turci, iar altă parte s-au îndreptat spre nord până la podul Groşerii, la piscul ce-i zice Al Călinii, unde s-au dat ultimele lupte" (Documente V, 1959-1962, 98). Pe 9 iunie, pandurii care i-au respins pe turci la Capu Dealului, se retrag în pădurea Măciuca, unde îngroapă casa de bani a lui Tudor Vladimirescu, cu tezaurul mişcării.

Ca omagiu adus evenimentelor petrecute la Drăgăşani, cu două veacuri în urmă, în parcul din mijlocul municipiului, s-a ridicat bustul lui Tudor Vladimirescu, iar în cimitirul oraşului - un monument în cinstea eroilor „batalionului sacru", loc de perelinaj pentru grupurile de turişti greci care vizitează România, ca şi pentru alţi călători străini şi români>>. Despre Tudor Vladimirescu şi ţinuturile vâlcene, la 22 iulie,2017, în ziarul Lumina, părintele Laurenţiu Rădoi, scria... <<Ataşamentul lui Tudor faţă de ţinuturile vâlcene se regăseşte, în primul rând, în demnităţile deţinute, ca vătaf de plai la Câineni, şi în drumurile pe care le-a făcut în judeţul Vâlcea. O scrisoare a consulului austriac din Bucureşti, Fleischlackel von Hakenau, consemnează că, la 20 octombrie 1819, slugerul Tudor era vătaf la Câineni, unde din proprie iniţiativă a reparat şoseaua, „încât se putea trage cu mult mai puţin pericol" prin defileu. Este cunoscut faptul că în 1821, având judecată la Divan, a fost chemat de vornicul Constantin Samurcaş şi de Episcopii Ilarion al Argeşului şi Galaction al Râmnicului, care l-au rugat să se ridice împreună cu pandurimea pe care o va putea strânge împotriva împilărilor.

(Continuare în pag. 13)

FESTIVALUL NAȚIONAL „AL. MACEDONSKI”

„VENIȚI: PRIVIGHIETOAREA CÂNTĂ!”

Tudor NEDELCEA

Și au venit în frumoasa Grădină Botanică din Craiova, reorganizată de Primăria Craiovei în 2015, în parteneriat cu Universitatea din Craiova. Grădina a fost constituită la 29 august 1952, din inițiativa și îndrumarea științifică a universitarului craiovean Alexandru Buia, amenajată pe o suprafață de circa 17 ha, fiind a patra astfel de grădină, după cele din Iași (1856), București (1860) și Cluj (1920), inclusă, din 1974, în Asociația Internațională a Grădinilor Botanice. Aici, au existat casele familiei generalului Al. Macedonski (fiul său celebrul Alexandru, dedicând acestor locuri craiovene mai multe creații poetice sau le-a inclus în proza sa), dar și ale boierului Nicolae Mandrea (1842-1910), junimist, omul de încredere al lui Titu Maiorescu, căsătorit cu Zoe Mandrea (1858-1929), fiica cea mică a lui Barbu Bălcescu (fratele celebrului revoluționar și scriitor). La conacul acestora de la Florești, sat aparținător comunei gorjene Țânțăreni (pe atunci aparținea județului Dolj) a stat 2-3 luni Mihai Eminescu, „*trimis*” de Junimea spre izolare, unde a tradus din germană colecția de documente Eudoxiu Hurmuzachi. Aici, la Florești a venit și Ioan Slavici spre a-i aduce și o sumă de bani cuveniți pentru traducere. De la Florești, Eminescu a colindat „în cruciș și-n curmeziș” întreaga Oltenie. A venit și la Craiova spre a-l căuta pe fratele său mai mic, Matei Eminescu, participant la Războiul de Neatârnare din 1877/1878. Posibil ca în Craiova, unde a asistat și a scris cronica piesei „Monte Cristo” (jucată la Teatrul Theodorini) că Eminescu a stat în casele Mandrea așezată în actuala Grădină Botanică, alături de casele Macedonski!

Mircea Suchici, Ion Munteanu, Ion Lascu, Tudor Nedelcea și Tudor Gheorghe

Deci, aici, în fost mahala „Sf. Ioan Sebastian” sau a Cernăteștilor (actuala Grădină Botanică) „adăpostea vechea casă a bunicilor dinspre mamă, dată ca zestre tinerei perechi Macedonski, părinții micului Alexandru”, cum adevărește Al. Mitru (1914-1989), născut în familia boierească Pârâianu, din care se trăgea și familia Macedonski (Al. Mitru, *Macedonski*, Edit. Sport-turism, 1976, p. 36). Casa și împrejurimile ei sunt admirabil descris de Al. Macedonski în *Pomul de Crăciun*.

Tot aici, în aceste locuri din Grădina Botanică a fost dezvelit, la 17 mai 1970, bustul Poetului, cu prilejul comemorării a 50 de ani de la moartea sa. Sculptorul Constantin Foamete (1932-1998), renumit monumentalist român, executând însă și lurări de artă decorativă, mozaic, s-a născut în Basarabia (satul Criscăuți, jud. Soroca), dar a absolvit Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București în 1958. A expus în Polonia, Rusia, SUA, Germania. În Țară, a executat monumetele lui *N. Bălcescu* (la Pitești, 1959), *Vlaicu Vodă* (Curtea de Argeș, 1969), *Fata babei și fata moșului* (Parcul Herăstrău), alte compoziții (*Visare* și *Meditație*, ambele în 1970).

Bustul „Al. Macedonski” a fost dislocat odată cu reamenajarea Grădinii Botanice. Organizatorii au decis să-l redezvelească, pe un soclu nou.

Așadar, au venit în această locație și-n această frumoasă lună mai, a anului 2021, în ziua de 28, oficialități, scriitori, public, spre a participa la cea de-a treia ediție a Festivalului „Al. Macedonski”, organizat de filiala Craiova a Uniunii Scriitorilor și a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, Consiliul Județean Dolj, Primăria Craiova și Primăria com. Goiești, Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman”, Casa de Cultură „Tradem” din Craiova.

Multe instituții s-au reunit, cum este și firesc, dar sufletul (inițiatorul și organizatorul) a fost, este și sperăm că va fi scriitorul Ion Munteanu (cu doctoratul în filosofie), fiu al comunei Goiești (de care aparțin satele Adâncata și Pometești și unde mai există încă o casă aparținătoare familiei Al. Macedonski), care s-a dăruit să aducă un pios omagiu celebrului său înaintaș (Mai sunt și „alți fii ai satului”, cu potențe intelectuale și materiale, dar care nu se implică; este mai simplu să stai pe margine și să critici!)

Procesiunea de redezvelire a bustului a constituit un minunat prilej de a-l sărbători pe ilustrul scriitor în cea de-a treia ediție care-i poartă numele.

După două zile de ploi torențiale și în Craiova, vineri, 28 mai 2021, la orele 11.00 fix, Dumnezeu a închis robinetul (semn că Dumnezeu îl ține aproape pe Macedonski) spre a-l sărbători pe autorul *Nopților* și de a ne bucura din plin de poezie și muzică. Pe versurile *Nopții de mai,* recitate de actorul Nicolae Vicol de la Teatrul Național „Marin Sorescu”, scriitorul Ion Munteanu, directorul și moderatorul Festivalului Național „Al. Macedonski”, a deschis ediția a III-a printr-o succintă prezentare a personalității macedoskiene. Viceprimarul Craiovei, Rela Filip (primarul Lia Olguța Vasilescu fiind plecată din localitate), a rostit o scurtă alocuțiune prin care a subliniat importanța evenimetului, aducând omagiu pios scriitorului pentru că a onorat Craiova și satele copilăriei sale (Pometești și Adâncata), introducându-le în literatură și, implicit, în nemurire. Ioan Lascu, președintele filialei Craiova a USR a subliniat importanța lui Al. Macedonski pentru impunerea literaturii române pe plan european. Violonistul Mircea Suchici și (ulterior) pianistul Luchian Suchici au susținut un program muzical cu creații proprii inspirate de versurile autorului *Rondelurilor*.

Conacul lui Macedonski

Mădălina Amon, dimpreună cu grupul său de elevi, ai „Generației Folk”, a dovedit încă o dată implicarea ei în viața culturală a Cetății, printr-un scurt program muzical, între care și cântecul *Ascultă* (*Între frunze*, intitulat de Macedonski), în premieră națională, muzica aparținându-i.

În cadrul acestei ediții s-au acordat Diplome de excelență unor scriitori, actori, muzicieni, care s-au impliocat în cunoașterea și popularizarea operei macedoskiene: Lia Olguța Vasilescu, Rela Filip, Antonie Solomon, Tudor Gheorghe, Mădălina Amon, N. Marinescu, L. Dindirică, Ioan Ioanicescu, Denisa Crăciun, Atanase Adam, Gh. Corbeanu, Gh. Mihai, Mariana Bălășoiu, Marin Pașalega etc. Lui Emil Boroghină i s-a înmânat diploma pe scena Naționalului craiovean, unde a susținut spectacolul de poezie *Călătoria lui Dante*, în cadrul Teatrului „Poesis” creat de el și pentru care a obținut premiul special al UNITER-ului.

În seara aceleiași zile de 28 mai 2021, la sediul Asociației „Acțiuni culturale francofone” din Craiova s-a derulat un recital de muzică și poezie sub genericul *Dor de Macedonski*, cu participarea unor scriitori din toată Oltenia: Toma Grigore, Ionel Buișe, I. Munteanu, I. Lascu, Tudor Nedelcea, D. Sârghie, Maria Tronea etc.

Sâmbătă, 29 mai 2021, Festivalul s-a desfășurat în chiar satul copilăriei sale, Pometești, jud. Dolj, în curtea viitoarei case memoriale, care se va realiza cu sprijinul (dovedit și anterior) lui Antonie Solomon, vicepreședintele Consiliului Județean Dolj, un prieten al culturii încă din perioada cât a fost primarul Craiovei. S-au susținut referate și eseuri despre viața și opera sa, recitări din creația macedonskiană, dar și din creația proprie a poeților participanți, interpreți și dansatori ai Școlii Generale Goiești. Invitatul de onoare: rapsodul popular Ion Crețeanu, recent înnobilat cu titlul de „tezaur uman viu”. În paralel, în organizarea lui Mircea Pospai, președintele filialei Craiova a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, în parteneriat cu filiala Craiova a USR, a fost realizată emisiunea „Al. Macedonski – poetul, jurnalistul, omul”, în transmisiune directă pe Studioul TVOnline al UZPR, cu participarea lui Tudor Gheorghe, I. Munteanu, I. Lascu, Fl. Firan, Tudor Nedelcea, Denisa Crăciun, Iulian Ionașcu.

Chiar dacă controversatul virus pandemic a împiedicat ca Festivalul dedicat lui Al. Macedonski să nu fie internațional (își anunțaseră participarea specialiști din Chișinău, Cernăuți, Serbia, Franța, Spania etc.), ci doar național, el s-a constituit într-o manifestare de elită (chiar și prin neparticiparea unor instituții... de cultură), un omagiu pios și sincer pe care oltenii îl aduc (câteodată!) marilor valori românești intrate în universalitate.

TUDOR VLADIMIRESCU ŞI ȚINUTURILE VÂLCENE

(Urmare din pag. 12)

Plecând din Bucureşti spre oraşul Tg. Jiu, împreună cu 40 de persoane, viitorul domnitor a trecut Oltul la 19 ianuarie 1821, prin satul Budeşti, lângă Râmnicu Vâlcea, petrecându-şi seara la Ocnele Mari, unde a făcut „câteva cumpărături fără a-i aduce cuiva cea mai mică supărare”. A doua zi, oamenii pandurului au ridicat pe vechilul vătafului plaiului Hurezu, care, însoţit de un plăieş, aducea la zărăfia judeţului „două mii şi mai bine de galbeni”. La porunca lui, 20 de arnăuţi au ridicat de la conacul său pe Dinicu Oteteleşanu, ispravnicul judeţului, făcându-se simţite astfel primele efecte ale ideilor revoluţionare. De altfel, apelul făcut prin satele vâlcene a avut rezonanţă puternică în sufletele celor întâlniţi, nu mai puţin de 500 de oameni din Tomşani dorind să se facă panduri>>.

Un alt moment important din viaţa lui Tudor Vladimirescu avea să se petreacă tot pe plaiurile vâlcene.Marea sa iubire, a fost Florica, sora mai mică a vestitului haiduc Iancu Jianu, pe care a cunoscut- o în anul 1819. „Amândoi luptaseră cu Turcia, amândoi nutreau aceleaşi speranţe într-o ţară liberă şi civilizată. Curând, cei doi au mai descoperi o legătură între ei. De câte ori era primit în casa Jienilor, Vladimirescu se înmuia, devenea mai blând şi privea pe furiş spre sora mai mică a vestitului haiduc, Florica. Dacă în alte familii Vladimirescu refuza să stea jos, ca să nu trebuiască să se scoale înaintea ciocoilor, şi privea aspru, cu ochi de tăciune, pe care puţină lume îi putea suporta, în casa Jienilor el era un adevărat mieluşel“, arată istoricul Anton Caragea, în volumul „Pagini de istorie ascunsă“. În anul 1820 a avut loc celebrarea logodnei dintre Tudor Vladimirescu şi Florica, la mănăstirea Surpatele. Tudor începuse pregătirile de nuntă şi renunţase să mai fie atât de prevăzător. Astfel, paza a fost slăbită. În aceste condiţii, serdarul Stoica, guvernatorul Olteniei, un duşman al pandurului, a decis să se răzbune într-un mod cumplit. „Guvernatorul Olteniei a decis să strice petrecerea celor două familii şi să dea o palmă «câinelui de Vladimirescu», cum îi spunea el. Fără să ştie ce-l aşteaptă, Tudor se pregătea de nuntă şi renunţase la obişnuitele sale gărzi înarmate. Astfel, în noaptea logodnei, Florica a fost răpită şi violată de monstruosul serdar. A fost găsită câteva zile mai târziu, murind în braţele logodnicului său din cauza şocului cumplit pe care l-a suferit“, arată istoricul Anton Caragea. Florica a fost înmormântată de Tudor şi de fratele său la mănăstirea Surpatele din judeţul Vâlcea, acolo unde avusese loc logodna cu Tudor Vladimirescu. „Tudor i-a spus lui Jianu că el de acum nu mai are altă iubire decât ţara, că nu-i este dat să aibă altă soţie şi copii ca unui om normal şi că a îmbrăcat cămaşa morţii pentru ţară. Ultimul act făcut de cei doi eroi a fost prinderea serdarului Stoica şi uciderea lui. Şase luni mai târziu, Tudor Vladimirescu pornea Revoluţia de la 1821, care să-i mături din ţară pe toţi ciocoii şi asupritori (...) şi parcă în glasul acesta mânios auzim gândul de dor după Florica Jianu, soţia sa răpită“, a mai menţionat Anton Caragea.

Destinul lui tragic, romanțat desigur, a devenit (în 1962) sursă de inspirație pentru scenaristul Mihnea Gheorghiu și regizorul Lucian Bratu, care au realizat un lung metraj artistic cu Emanoil Petruț în rolul titular.

EMIL CIORAN

(Românul care a refuzat toate distincțiile literare ce i-au fost atribuite)

Cristian Ovidiu DINICĂ

Date biografice: n. 08.04.1911, Răşinari, Sibiu - d. 20.06.1995, Paris. Filozof și eseist.

Născut ca și ilustrul său consătean Octavian Goga într-o familie de preoți, își petrece copilăria în satul natal pe care-l asemăna paradisului pierdut și de care-și amintește cu nostalgie și la 75 ani. „Cred, astăzi, că ar fi fost mult mai bine pentru mine dacă aș fi rămas ajutor de cioban, în micul sat din ca¬re provin. Aș fi înțeles esen¬țialul la fel de bine ca și acum". La Sibiu, în timpul liceului învață limba germa¬nă și îi citește în original pe Kant, Schopenhauer și Nietz¬sche. Lectura îl ajută să scape de nopțile lungi de insomnie. Încă de la 17 ani când s-a înscris la facultate, i-au apărut insomniile care-l transformau parcă „într-un demon", iar gândul obsesiv la moarte îl urmărea „chiar și atunci când mânca".

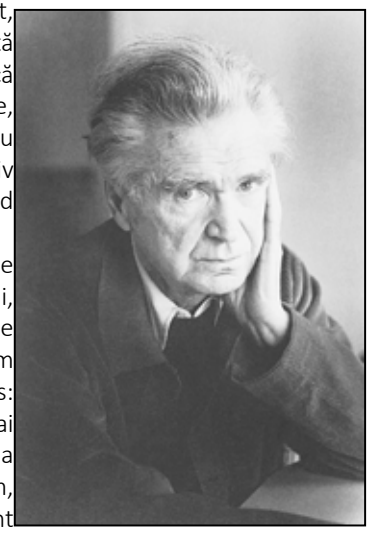

Întors la Sibiu, în prima vacanță de studenție, pe strada Spinarea Câinelui, „mă plimbam noaptea, eram ca o stafie și oamenii din acest orașel credeau că am mintea zdruncinată. Și atunci mi-am spus: Trebuie să scrii o carte!" Iar șase ani mai târziu, apare „Pe culmile disperării", prima sa carte, pornind astfel în viață, la drum, în „căutarea infinită de sine". Student la Facultatea de Filosofie din București, a fost coleg cu Constantin Noica, avându-i ca profesori, între alții, pe Nae Ionescu și Tudor Vianu. În perioada studenției, sub influența lui Nietzsche și mai ales a lui Heidegger, înclinația naturală spre agnosticism se cristalizează, urmărindu-l toată viața. De asemenea, în tot acest timp, a fost influențat în mod deosebit de lectura lui Georg Simmel, Ludwig Klages și Martin Heidegger, precum și de filozoful rus Lev Șestov, care situase întâmplarea în centrul sistemului său de gândire. Obține licența cu magnum cum laude.

În tinerețe este influențat de mișcarea legionară, ca simpatizant, dar niciodată nu a acceptat duritatea fizică promovată de aceasta. După o bursă de trei ani, (1933-1936), în Germania, la Berlin, se declară într-un articol admirator al lui Hitler și justifică provocator Noaptea cuțitelor lungi, lucru repudiat ulterior chiar de către el însuși, cu furie, ca rătăcire nepermisă a tinereții. Se întoarce în țară pentru un an, se înscrie la doctorat, cu un sin¬gur gând: să obțină o bursă spre Franța. În 1936, își încearcă și vocația de pedagog, astfel că va preda, pentru prima și ultima dată în viața sa, ca profesor de filozofie la Liceul Andrei Șaguna din Brașov. „Timp de un an am predat filozofia într-un liceu. Dar fusesem poreclit aproape «dementul»: într-o zi am fost surprins învățându-i pe copii că totul este bolnav, până și principiul identității... Când am plecat de la Brașov, directorul liceului s-a îmbătat de bucurie că a scăpat de mine", povestește Emil Cioran, un Nietzsche contemporan trecut pe la școala moraliștilor francezi, așa cum îl descrie Gabriel Liiceanu în „Itinerariile unei vieți: E. M. Cioran". Abia în 1937, când are deja trei cărți publicate în Ro¬mânia, primește mult râvnita bursă la Sorbona. Doctoratul însă nu îl mai scrie niciodată.

După o scurtă revenire în țară, îndrăgostit de Franța pe care o parcurge-n lung și-n lat pe bicicletă, decide să nu se mai întoarcă în România. Din 1941 a scris numai în limba franceză și stilul său curat, elaborat, este bine apreciat. Opera sa este caracteristică influențelor filozofice din anii 1930 și este străbătută de sensul tragic al sfârșitului civilizației umane, de tragedia epopeelor și finalitatea existenței, de comiterea păcatului originar și îndepărtarea de rădăcini, de pierderea sensului existenței. Pe Simone Boué, cea care îi va fi prietenă pe viață, fără a se căsători cu ea, o cunoaște în 1942, la o cantină studențească. „Singurul lucru cu care mă mândresc este fap¬tul că am înțeles de foarte tânăr că nu trebuie să dai viață, să zămislești. Oroarea mea de căsătorie de acolo vine. Este o crimă să trans¬miți propriile tale defecte progeniturii și să o obligi să treacă prin ace¬leași încercări ca și tine. Pă¬rinții sunt niște asasini". Simone Boué a adus în viața lui Cioran liniștea, fiind persoana care i-a acordat cu modestie maximă, atenție și îngrijire, creând iluzia unei vieți normale. După mai multe cazări prin hoteluri, la vârsta de 49 ani, cei doi reușesc să se instaleze împreună într-o mansardă pe Rue de l'Odéon 21, la doi pași de Jardin de Luxem¬bourg. Această locuință, pentru care plătesc chirie o sumă modică, este primită de la o admiratoare. Sunt trei camere mici destinate bonelor în aron¬dismentului 6. Sunt vecini cu cerul liber.

În 1945 decide să rămână definitiv în Franța, stabilindu-se la Paris în Cartierul Latin. Spirit sceptic și dilematic, „trăirist", pendulând permanent între Heidegger și Sartre, Emil Cioran rămâne un mare moralist (cel mai mare de la Voltaire încoace, dixit Jean d'Ormesson) și un stilist desăvârșit, căci a stăpânit la fel de bine ambele limbi în care a scris, română și franceză. Frământările sale îl supuneau în nopți de clarviziune la lungi plimbări, căutând răspunsuri pe care apoi le transcria atent la nuanțele vieții. Gândurile sumbre îl conduc spre a glorifica sinuciderea pe care însă nu este în stare să o întreprindă. Pune în discuție derizorul vieții și nonsensul existenței, după cum se exprima: „Faptul că eu exist dovedește că lumea nu are sens".

La vârsta de 70 ani găsește perechea sufletului său, de care se îndrăgostește, fiind atras de înclinația spirituală a acesteia, de buna comunicare legată între ei. Friedgard avea 35 de ani, era divorțată, avea un fiu și își pregătea doctoratul în filosofie, la Köln. Era sincer motivată de gândirea filozofică a lui Cioran. Într-o scrisoare trimisă din Paris, Cioran consemna: „În fapt, m-ați vindecat de plic¬tiseală! Vremea care a trecut de la apariția dvs. a fost atât de plină, de substanțială, de neprevăzută, că vă sunt recunoscător pentru toate bucu¬riile și loviturile legate de numele dvs. Mă aflu, știți doar, într-o anxiété continuă cu privire la nestatornicia dvs, dar nu mă pot consacra liniștii. Mai bine iadul cu dvs. decât bine¬cuvântarea de unul singur. Sunteți blestemul meu indispensabil". Cu timpul se dovedeste însă imposibilitatea relației lor, care, totuși, a durat câțiva ani. După o perioadă, Friedgard recunoaștea: „știu sigur că felul în care a decurs relația noastră l-a întristat profund, pentru că a înțeles că ea, de fapt, e impo¬sibilă". În 1987 Cioran renunță definitiv la scris, fiind răpus de boli care s-au agravat. Ulcerului i s-a adăugat și boala Alzheimer. O minte genială s-a pierdut în derizoriul bolii. Datorită suferințelor suportate, conștient, a cerut lui Simone, celei care i-a fost alături totdeauna, să-i curme viața. Moare banal în dimineața zilei de 20 iunie 1995, în lipsa lui Simone care, după trei zile petrecute alături de el, plecase pentru moment din spital. Moartea învingea rațiunea, iar întrebările care l-au bântuit toată viața primeau cele mai crunt răspuns, anularea ființei. Cioran este un spirit total liber, care refuză să aibă responsabilitatea unui sarcini sociale, declarând că niciodată nu va munci nici măcar cinci minute și nu va scrie niciodată un rând împotriva inimii sale, cu atât mai mult nu se va ocupa de profesorat sau jurnalism, fiind toată viața un boem student din România. După retragerea cetățeniei române de către autoritățile comuniste, rămâne apatrid. „Am avut, mai mult ca oricine altcineva, exact viața pe care am vrut-o: liberă, fără constrângerile unei profesii, fără umilințe usturătoare și griji meschine. O viață de vis, aproape, o viață de leneș, cum nu sunt multe în acest veac. Am citit mult, însă numai ce mi-a plăcut, și dacă m-am străduit să scriu și eu cărți, efortul mi-a fost răsplătit de satisfacția că nu m-am abătut, în ele, nicio clipă de la ideile și gusturile proprii. [..] Marele succes al vieții mele e că am reușit să trăiesc fără o meserie. În fond, mi-am trăit viața destul de bine. M-am prefăcut că a fost un eșec. Însă n-a fost." Celor care doreau să afle cum se poate ajunge scriitor, Emil Cioran le adresa mesajul: „Trebuie să vă scoateți din cap toate gândurile legate de carieră, bani și succes. Un scriitor nu poate trăi decât sărac, fără putința de a purta de grijă unei familii."

Nu a acceptat să i se acorde premii literare (Sainte-Beuve, Combat, Nimier) și a refuzat remunerații de mii de franci. Singurul premiu acceptat de el este cel care i se oferă pentru debutul francez- Premiul Rivarol, în 1950. „Nimic nu seamănă mai mult cu neantul decât gloria la Paris! Nu-mi vine să cred că am râvnit și eu la asta! Sunt însă lecuit pe veci".

CRISTIAN OVIDIU DINICĂ

Ochiul

Dacă un singur ochi
poate vorbi
atunci și numai atunci
suma tuturor locurilor geometrice
în care inimile noastre
se întâlnesc
este numitor comun
iubirii
cu un singur ochi deschis
asemeni soarelui
rănit de cuvinte
îți scriu

SCRIITOR LA CULTURA VÂLCEANĂ

BESTIA NEAGRĂ

Mă, da urât mai ești, diavole bătrân! Băi, scorbura pupezei! Negru de ce ești, mă? De ce ne faci, mă, să-ți trimitem toți, da toți politicienii, dușmanii și prietenii?

Noi facem din punctualitate- păcat, din minciună – virtute, ridicăm hoția și „diplomația" neagră la rang de cult manelist și tu aplauzi!

De ce, mă, diavolul dracului? De ce-ți plac, mă, ție toate astea?

Ochii de ce-i ai, mă negrii. Da, dinții de ce-i ai, mă, pe toți și toți negrii? N-ai și tu măcar o... carie „albă" pe-acolo prin gura ta spurcată și flămândă!

Mă, de ce, mă, când te apropii de noi ne plouă cu furnici pe bulevardul spinării sau cu fluturi... pe stomacul gol?

Ai gonit binele din toate curțile și acum ne mâncăm între noi! De ce mă? Numai tu poți știi! Numai tu ne îndemni la toate relele și noi, ca niște nesătui, îți mâncăm din palmă!

De ce ne iei, mă, mințile și le ascunzi? De-al dracului ce ești, de-aia!

Ce țară o să lăsăm, mă, noi copiilor dacă tu pui pe-ai noștri să ne mănânce cu ardei iute?

Măi, drace de diavol bătrân ce ești, că nu ți-oi zice niciodată..., dragul meu nimeni, tu ai mă, milă? N-ai, hoașcă bătrână, n-ai! Știu că n-ai!

Ai adormit, mă, tu vreodaă pe un pat de flori? N-ai dormit, bă! De-al dracului de diavol bătrân, bă, n-ai dormit!

De ce nu ne lași, mă, să dormim noi?

De ce nu-mi răspunzi, nemernic bătrân? De ce? De ce ne lași în civilizația comentatorului otrăvit?

Of, Doamne!

Mă uit în jur și... văd răspunsul...

Rm. Vâlcea
Puiu RĂDUCAN

CONCURS INTERNAȚIONAL DE POEZIE

Ipak, dăm tuturor ştire:

Festivalul concurs internaţional de poezie „Brâncoveniana"

Intrată deja în trditie, marcarea la Potlogi a Zilei Sfinţilor Martiri Brâncoveni se va concretiza anul acesta printr-o sesiune de comunicări ştiinţifice cu tema "Figuri feminine ale medievalităţii româneşti – Maria Brâncoveanu", consacrată fiind împlinirii a 360 de ani de la naşterea soţiei Domnitorului Martir. Activitatea va avea loc la Palatul Brâncovenesc din Potlogi sâmbătă 14 august.

Ca şi în anii precedenţi, Cenaclul literar "George Coandă" din Potlogi, în parteneriat cu Asociaţia "Dar Development", organizează cu acest prilej Festivalul concurs internaţional de poezie "Brâncoveniana", la care sunt invitaţi să participe toţi creatorii din ţară şi străinătate pentru care ţara şi istoria sa constituie catalizatori în combustia poetică.

Tematica, prin urmare, este cea patriotică, ilustrată exemplar de Martiriul Brâncovenilor, sacrificiile Doamnei Maria Brâncoveanu şi lupta de secole a românilor pentru neatârnare.

Creatiille (1-3 poezii) vor fi editate în Words mărimea 14, distanța "unu / single" între rânduri și nu vor depăși 3 (trei) pagini format A-4.

Termern pentru trimiterea lucrărilor: miercuri 21 iulie 2021.

Insistăm asupra modului de editare a creațiilor din necesitatea încadrării în numărul de pagini menționat, a asigurării unei lecturări cât mai ușoare și a tipăririi lor în antologie. Antologia va include și poeziile premiate la primele două ediții ale concursului – de unde și cerința ca jurizarea să se încheie până la 31 iulie, astfel încât antologia să poata fi lansată cu ocazia maniferstării.

Creațiile vor fi trimise prin e-mail la adresele de mai jos, astfel:

- poeziile, fără numele autorilor: <potlogaru@yahoo.com>
- numele autorilor + scurt CV (max 1/2 pag.): <marianilie60@gmail.com>

Detaliile privind desfăşurarea festivităţii de premiere (locul, ora etc.) vor fi comunicate până cel târziu la la sfârşitul lunii iulie, când se va fi încheiat jurizarea.

Rugăm promovaţi invitaţia în rândul cunoscuţilor interesaţi.

Cu salutări con-frățești, Bas-ispravnic de judet si
Aprod cu Comunicarea
Marian ILIE

CERCUL DE LA RÂMNIC: „ROMÂNIA, GRĂDINA MAICII DOMNULUI”

(Raport, 2020)

Cercul de la Râmnic: „România: Grădina Maicii Domnului”, numit și “Grupul de la Râmnic”- pentru că s-a constituit cu nouăsprezece ani în urmă, la Râmnicu Vâlcea!-, are în cuprinderea sa membrii dintre toți aceia care: iubesc neamul românesc, îi cinstesc țara, istoria, credința și valorile; militează pentru chipul frumos al țării și iau atitudine față de stările de lucruri care urâțesc, învrăjbesc și se îndepărteaza de firea adâncă a … României profunde. Nu este organizație, gen ONG, ci o structură informală (fără statut și cotizanți, fără șefi, subalterni și ordine ierarhică!), având liantul în consensul misiunii asumate voluntar și în bucuria de-a ne face utili, într-o altă conceptualizare a iubirii de țară și de oamenii, aflați parte dintre ei într-o risipire globală necesară viețuirii, departe de meleagurile natale…

Facem precizarea că înființarea Cercului s-a făcut în 2001 dintr-o inițiativă publică, pentru crearea unui grup echidistant de politicul din scenă (inițiativa comisiei de cultură a Consiliului Județean!), tocmai pentru promovarea libertății cuvântului, opiniei necenzurate și promovarea spiritului civic. Locul întâlnirilor, inițial, fusese stabilit la Biblioteca Județeană, aceasta asumându-și secretariatul și elaborarea buletinelor anuale (vezi Dumitru Lazăr și Monel Bulugea). Revista „Casa Cărții” a bibliotecii, fiind consonantă ideilor grupului. Dar în momentul în care și instituțiile subordonate Consiliului Județean, au fost aservite par-tizanatelor politice (vezi ideea de Management, ca mască a directoratului angajat politic!), grupul și-a mutat locul, departe de spațiul public. În aceeași perioadă a sucombat și revista „Casa Cărții” și s-a diluat și funcția de coordonare de către Consiliului Județean, a Consiliilor locale (vezi componenta culturală, prin căminele culturale și anemierea bibliotecilor publice locale!). Grupul a lucrat prin voință proprie și fără vreun suport public, explicit.

Misiunea fiind definită și asumată de un grup informal (acesta fiind invizibil ca structură!), ar putea crea aparența că nu este decât o formulă neangajată, ascunsă, care nu își asumă faptele. Acesta este motivul pentru care, anual, scoatem în evidență, ca pe un bilanț, realizările unor oameni (consistente, vizibile public, dar fără a li se descifra cauzalitatea, adică voința care face posibile, din iubire…, faptele!). Sunt multe persoanele care s-au afirmat prin ceva concret, în anul 2020 și pare imposibil de-a cuprinde întregul. Câteva materiale scrise, fotografiile, apelurile lansate în spațiul public, atitudinea - cu trimitere la evenimente!-, credem că pot vorbi, indirect, despre viața cercului prin cei angajați, voluntar, să-i împlinească misiunea. Există desigur un nucleu central care-i conține pe fondatorii, în jurul cărora s-a creat curentul… informal, la care au aderat noi făptuitori, cu fiecare an mai mulți. Grupul nu mai este demult doar râmnican, ci cu o cuprindere largă, națională, cu extensii în lumea largă. Remarcăm pentru anul 2020 – unul special din cauza pandemiei cauzată de corona virus!-, dintre membrii vechi cu contribuții deosebite, într-o ordine aleatoare: Ion Sorin Dumitrescu, Petre Cichirdan, Gheorghe Sporiș, Ion Frântu, Constantin Mănescu, Nicolae Moga, Nicolae State-Burluși, Fenia Driva, Valentin Smedescu, Petre Vețeleanu, Dragoș Călinescu, Costinel Stoica, Dumitru Bondoc, Lazăr Constantin, Gheorghe Pantelimon, Maria Șufană, Viorel Popescu, Corina Oprescu, Mircea Vasile, Constanța Ștefan, Ionel Lupu, Maria Sporiș, Maria Robescu, Nicolae și Paraschiva Sporiș, Marinele Capșa, Nicolae Daneș, Ion Sandu, Cătălin Daneș. Dintre cei de dincolo de Vâlcea trebuie să-i numim aici pe : Ioan Ciungara (Făgăraș), Constantin Zărnescu, Alexandru Stănescu, Emilia Bălan (Cluj-Napoca), Nicu Jianu, (Hunedoara), Lidia-Viorica Hanaru (Piatra Neamț), Maria Șalaru (Chișinău), Ioan Dură (Bruxelles), Gheorghe Păun, Claudia Voiculescu, Dan Mihalcea, Ovidiu Mihai Stângă, Eliza Roha, Nicolae Roșu (București), Mihai și Alina Sporiș (Ploiești), Ion Mocioi, Zenovie Cârlugea, Vasile Ponea, Adina Andrițoiu (Târgu Jiu), Victorița Stolojan (Bumbești), Ioachim Pârvulescu (Lainici). Vom consemna, în fiecare raport anual, pe cei ce au făcut parte din cerc, dar timpul nu le-a mai îngăduit și au plecat … dincolo, în lumea drepților: Costea Marinoiu, Nicolae Mazilu, Corneliu Tamaș, Veronica Tamaș, Ion Cotulbea, Ionel Grigoriu, Dumitru Mitrana, Gheorghe Mămularu, Ilic Momcilo, Aurel Constantin Zorlescu, Dan Panu Misăilescu, Dumitru Bălașa, Gelu Păltineanu, Petre Petria, Gheorghe Simeanu, Nicolae Văcariu, Florea Vlădescu, Ilorian Păunoiu, Nicolae Sporiș, Constantin Poenaru, Adina Daniela Dumitrescu, Cornel Rusu, George Mirea, Petre Tănăsoaica. Acestora adăugăm pe cei plecați în eternitate în anul 2020: George Anca, Ștefan Stăiculescu, Ion Comșa, Mircea Lăzureanu, Mircea Pavloschi, Petre Purcărescu, Ioan Funariu, Viorel Popescu, Adrian Șuiu, Modest Cichirdan, Adriana Sporiș, Ion Soare, Lidia-Viorica Hanaru.

Anul 2020, sub interziceri sanitare severe, și-a păstrat agenda consacrată a acțiunilor tradiționale, păstrând ritmicitatea anilor precedenți, numai până la mijlocul lunii martie (14 03. 2020). Apoi în starea de urgență și cea de alertă, decretate oficial, ne-am adaptat unei activități în spațiul virtual, cu distanțarea fizică și socială, impuse; am fost prezenți în revistele on line (cultura ars mundi), în cele cu apariții periodice: Povestea vorbei 21, Forum, Cultura vâlceană (ale Intol Press), Seniorii, Curtea de la Argeș, Mirajul Oltului, Vorba noastră, Caietele Columna etc. În spațiul virtual am postat cu regularitate pe conturi personale și ale grupărilor asociate: mesaje, recenzii, fotografii etc.

În arhivele on line am postat cărțile noastre editate și pentru citirea la distanță (vezi w.w.w culturaarsmundi.ro).

Am acționat ca organizatori, co-organizatori, colaboratori, ori ca invitați. Am acționat împreună cu: Asociația Națională Cultul Eroilor “Regina Maria”, Forumul Cultural al Râmnicului (pentru anumite evenimente!), Forumul Călimănești, Liga Scriitorilor, Arhivele Naționale-Serviciul județean, Biblioteca Județeană, Asociația “Seniori”. Clubul de Turism Ecologic Montan „Lotru”-Voineasa, Cenaclul „Petale”, Societatea Culturală „Anton Pann”, Intol Press ș.a.. Acțiunile pe cont propriu ale membrilor noștri au fost remarcate prin lansări de cărți personale, expoziții, prezențe la simpozioane, conferințe, târguri, prin articole de atitudine, recenzii, emisiuni de televiziune, cercetări istorice de teren, etc.

Nota dominantă a acestui an... pandemic a stat sub semnul: CENTENAR TRIANON și pentru consacrarea sociologului Dumitru Drăghicescu ca „ACADEMICIAN” al „Academiei de sub pământ”. Aniversarea a 35 de ani de la înființarea Clubului de Turism Ecologic Montan „LOTRU” Voineasa , corelată cu „Voineasa 500” au adus în sfera preocupărilor tradiționale-legată de calendarul sărbătorilor consacrate de calendarul public și cele asumate în anii anteriori!-, o contribuție specială la împlinirea agendei.

Ne-am propus ca în fiecare lună să promovăm o acțiune în care contribuția organizatorică să aparțină membrilor cercului, în numele lui. Consemnăm aici acțiuni, din agenda anului 2020, care confirmă misiunea: Vâlcea „Colț de Rai”-concurs de creație dedicat elevilor vâlceni, prin „Biblionet”; Canonizarea lui Mircea cel Bătrân; Ziua lui Constantin Brâncuși (în cadrul zilei naționale!) și parastasul, anual, la mănăstirea Lainici; Academia de sub Pământ și Festivalul Național „Vasile Militaru”; Lira „Litoralului”; Trasee de mare frumusețe, prin „grădină” (postări de fotografii în rețeaua virtuală!); relansare de asociații și/sau înființare cenacluri (CTEM Lotru, Aqua Nostra); Ziua Zilelor-1 Decembrie, la Alba Iulia!, ș.a Agenda, pe care ne-am propus-o, s-a realizat, acțiunile fiind onorate de o bună participare. Vom prezenta un jurnal sumar al evenimentelor pentru ilustrare.

Dincolo de Râmnic am fost prezenți la evenimente distanțați corespunzător, am parcurs - însoțiți doar de aparatul fotografic și camera de luat vederi!-: plaiuri montane și am recomandat trasee, am făcut reportaje, am prezentat puncte de vedere, în multe locuri, în legătură cu protecția mediului; am întregit colecția de fotografii pentru chipul frumos al țării, din vârful munților, până la marea cea mare. Numele membrilor-fotografi singulari, alteori pseudonime (Troyager, GISPO...) pot ghida, prin INTERNET, la albume de fotografii, reviste electronice, inregistrări pe Youtoube-semnificative precum în Cultura Ars Mundi (on line!), administrată de Simion-Petre Cichirdan. Adăugăm, acțiunilor cercului, emisiunile de televiziune dedicate unor teme din sfera noastră de preocupare: evenimente importante pentru neam și țară, mari sfinți și personalități în slujba … grădinii, mari proiecte ce au nevoie de capacitarea opiniei publice.

Arhiva on line, menționată, ilustrează prin sutele de filmulețe activitatea noastră de-a lungul anilor și întreaga disponibilitate pentru neamul românesc, oriunde viețuiește.

Fiind printre fondatorii cercului, rămași în cursă, alături de Sorin Dumitrescu, ne asumăm anual acest raport, în numele unui grup care se identifică prin misiunea sa de iubitor al grădinii și al trăitorilor ei. Fiind în situația realizării unei sinteze, ca o dare de seamă, am observat volumul impresionant de lucruri bune făcute dintr-o dragoste care se arată, nu se justifică și nici nu vrea să iasă din firescul lucrurilor frumos așezate. Le mulțumim tuturor, inclusiv celor cărora nu am reușit să le consemnăm numele (în mod sigur foarte mulți!) și îi așteptăm alături de noi pe mulți alții, care nu se întreabă: ce ne-a dat țara și neamul?! – vorbind aici de cele profunde (adică cei ce disting realitatea de dincolo de imaginea trucată și propaganda mincinoasă!), ci cum să contribuim și noi la înflorirea ei, a grădinii sfântă țara, și pentru mai binele lui: a neamului trăitor în vatra milenară!

Lider „Cerc”, **Mihai SPORIȘ**

ELENA MANDA

LACRIMILE MELE

Lacrimile mele
Se transformă în ploaie.
Tu, nepăsător ca întotdeauna,
Treci fără să observi
Tristețea din surâsul meu.

Te aștept la marginea lacului,
Acolo unde foșnește
Trestia plângătoare…

Vântul îmi spulberă amintirile,
Dar pe tine
Nu te poate spulbera din inima mea
Nici Uraganul din Caraibe!

Ca și o floare înmiresmată,
Imaginea ta
Se prefigurează
Pe firmamentul din vis.

Te aștept la ceasul amurgului,
Atunci când înserarea pogoară
Peste gândul tuturor.
Oare, vei reveni vreodată?!

SCRIITORUL AL.FLORIN ȚENE A FOST PREMIAT PENTRU STRĂLUCITA SA OPERĂ LITERARĂ

În cadrul manifestărilor decernării premilor Concursului Internațional de creație literară “Bogdania “, Ediția a X-a, 2021, ce a avut loc la București, al cărui membru în juriu a fost, conducerea Asociației Cultural-Umanitară “Bogdania “ i-a conferit domnului Academician Al.Florin Țene PREMIU DE EXCELENȚĂ.

Această distincție și recunoașterea unanimă i s-a acordat “pentru strălucita operă literară “, constând în 86 de cărți publicate, de poezie, proză, romane, eseuri, critică literară, de artă și studii ziaristice, dar și pentru “rezultatele remarcabile cu Liga Scriitorilor Români “, acum la 15 ani de la înființare, inclusiv pentru “promovarea valorilor literaturii și culturii române în lume.“

Pot spune, datorită valorilor literare ale cărților sale, că Al.Florin Țene este, cel mai titrat autor în viață din literatura română.

Prof. univ. dr. Lucreția CARAIMAN

UNDE A AJUNS DANSUL - BALETUL MODERN!

Simion PETRE

Desigur, totul a debutat la început de secol XX (1907) cu Baletele Ruse (Diaghilev) și a continuat cu Trupa Maurice Bejart… astăzi, ajungând să vedem spectacole totale de balet și dans în care grația trupului uman - mișcarea - arta vizuală - a ajuns în același plan cu însăși regina artelor…Muzica! Un sinestezism extraordinar între cele două arte, care, trebuie să recunoaștem, apare în Rusia într-un an de criză morală și spirituală europeană odată cu excesul de sinceritate, aproape colectiv, că *Arta a murit!* Picasso și Schönberg fac această declarație, primul pentru pictură, al doilea pentru muzică. Primul expune o pictură care anunță cubismul, *Domnișoarele din Avignon*, descompunând figura umană - în jumătate de tablou, al doilea, compozitorul german, compunând un cvartet în care utimele două părți sunt dodecafonice… Și totuși, în Rusia, criza nu este atât de gravă, întrucât creatori ca Stravinski, Prokfiev, Maiakovski, Diaghilev nu acceptă această declarație, din contra, reușesc să construiască o expresie artistică nouă, foarte modernă, lipsită de conceptul prezent în Europa central și de Vest, precum că totul este pierdut. Este adevărat că, după Revoluția Bolșevică, are loc un nou început de care va profita în primul rînd SUA și țările satelite Sankt Petersburgului… sau ideilor sale. Iată deci muzica și dansul sustrăgându-se de la destructurare, ajungând ca prin Maurice Bejart, la mijlocul secolului XX, să aibă loc o desfășurare cantitativă și calitativă…colosală. Recent, am urmărit acest spectacol pe Tv Mezzo, „Albă ca zăpada”, produs de Angeline Preljcaj în calitate de coregraf, director, la Théâtre National de Chaillot, avându-i protagoniști pe dansatorii Nagisa Shirai în rolul Albei ca Zăpada și pe Sergio Diaz în rolul prințului. Te uiți și rămâi înmărmurit de ceea ce vezi, și auzi (muzica: aranjament din simfoniile lui Gustave Mahler), pe Mezzo, 08 iulie 2021. Subiectul este axat pe povestea Fraților Grimm, un spectacol care a avut loc în 2008. Costumele Jean Paul Gaultier și decorul aparține lui Thierry Leproust.

Cred că nu mai trebuie să explicăm cititorilor de ce ne uităm pe Canalul Mezzo care transmite non stop spectacole de muzică simfonică, concerte, spectacole de dans și balet, muzică de Jazz…sau fragmente din spectacole, intitulate Intermezzo. Totul de calitate maximă. Programele sunt în întregime dominate de ași planetei în muzică. Domină compozitorii din Germania (Austria) și Rusia, Franța și Italia, precum și interpreții din aceste țări. De ceva vreme se ridică interpreții din China (japonezii începând mai demult). Dar noi vrem să subliniem altceva, deși Râmnicu Vâlcea are două teatre și o filarmonică, datorită subordonării totale față de puterea locală, acestea nu au nici o libertate financiară de mișcare. Așadar și noi, presa culturală scrisă, care are lege de încurajare financiară din partea instituțiilor publice, 186 din 2003, încet, încet, refuzăm să mai participăm la spectacole și deci să scriem despre ele, reflecții ale conținutului pe piața liberă a spectacolului, recenzii!…oglindire obligatorie dinspre public! Dacă aceste instituții de artă nu au nevoie de noi, de presa culturală scrisă, atunci cine să mai susțină această presă? Iată, Canalul Mezzo, este varianta noastră, pentru a nu ne pierde mâna. De aceea suntem foarte fericiți că există acest Canal….Arta naturală a comunității noastre a dispărut de mult, încet, încet, nemaifiind vorba de o cultură specifică locală, integrată celei libere, locală, din afara granițelor. Așa, deci, ne opunem fără să vrem conceptului European de cultură specifică zonală, ne opunem conceptului de „unitate prin diversitate” fiind complet aserviți uniunilor de creație, care, și ele, au creat un monopol al lor, chiar printr-o legislație care nu există nicăieri (în 1949 am înființat Uniunile de creație odată cu Miliția și Securitatea, pe ultimile două și tot ce era bun în societatea trecută, ante 1989, desființânu-le cu strigăte deadreptul revoluționare!

Dar fiindcă am început cu ceva legat de suflet, de spirit și de frumos, să mai adăugăm, cât de frumos și valoros era spiritul vâlcean, râmnicean, al acelui început de secol XX, fără comparație în România din punctul de vedere al Artei Plastice sculpturale monumentale, unicat european, dovedind că orașul nostru a respectat o decizie austriacă de înființare a UNESCO, de către Franz Iosif prin 1868, adică să se producă organizat și direct urbanizarea Imperiului după model romano german. Găsim aceeași arhitectură de la Cernăuți până la Craiova și monumente de artă pline de viață, cum nu mai fuseseră construite (inclusiv Bucureștiul și Târgoviște, Curtea de Argeș), cum nu se vor mai construi după al Doilea Război Mondial! … La Râmnic s-au construit două monumente de artă din marmură și piatră, modulare, unicate, de către trupa de cioplitori a lui Copetti, după modelele în ipsos ale lui C. Mihăilescu și I. Iordănescu, sculptor vâlcean și craiovean. În ton cu sculptura din parcul Zăvoi, de ce nu, chiar și cea din monumentul Independenței, vă propunem o machetă, surpriză, aparținând aceluiași C. Mihăilescu, reprezentând mișcarea trupurilor umane, erotică, apropierea și legătura dintre acestea. …Când am urmărit dansul balet de pe Mezzo, al trupei de la Chaillot, imediat, mintea mi-a zburat la sculpturile lui C. Mihăilescu, demonstrându-mi cât de unită era Europa, de diversificată, la început de secol XX, cât de real citadin și modern era orașul Râmnicu Vâlcea, când unii, tocmai, se chinuiau să omoare Arta…

APEL

ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- **CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU**
- **RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ**
- **SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI**
- **DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST**
- **DECOLMATAREA SAU DESFIINȚAREA LACURILOR DE PE OLT**

Ziar de cultură realizat de Asociația **ECOSTAR 21**
Editura **INTOL - PRESS,** prin **SC INTOL SRL** și **S.C. Tincont S.R.L.**

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Arhim. Veniamin MICLE, Constantin ZĂRNESCU, Mihai SPORIȘ, Al Florin ȚENE
Minori editori: Simon-Peter KIS
Manager Intol Press on-line: Bogdan CICHIRDAN
Redactori: Ana-Maria LAZĂR, Leontina RUS
Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri): Felix SIMA, Ioan DURĂ, Doina STROE, Emil MANZUR (coresp. Timiș), Claudia VOICULESCU, Simona Maria KIS, Gabriel GIB, Gheorghe SPORIȘ, Tanța TĂNĂSESCU, Silviu LAZĂR, Ilie GORJAN, Ligia NICOLESCU, Cristian Ovidiu DINICĂ, Mircea VASII
Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro
Preț: 3 lei

NOTĂ
Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlceni care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF și Tipărit la Prodcom, Tg. Jiu, 13 iulie 2021